

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕΤ'.

Συνδρομή ἑτησία : Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίου. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 35.

20 Νοεμβρίου 1888

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΓΙΝΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΥΠΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον 672).

6

Ἐπεισόδια. Φήμη ἐπιδρομῆς Μανιατῶν εἰς Κύθηρα. — Διαμαρτυρήσεις Καλούτση. — Πειρατῆς Ἀλεξανδρῆς. — Φροντίδες Καλούτση πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ πλοίου. — Νέα ἔρσινα τοῦ κύτους τοῦ πλοίου. — Ἀρξίς τοῦ Γουλ. Ἀἴη εἰς Κύθηρα. — Ἀγαλμα εἰς Ἀργούς.

Ἐπεισόδιά τινα, συμβάντα καθ'ὄν χρόνον εἰργάζοντο ἐν Κυθήροις πρὸς διάδοσιν τῶν ἀρχαιοτήτων, οὐχ ἴσως μεγάλης σημασίας, ἀλλ' ἀρκούντως χαρακτηριστικὰ τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε ἄξια ἀναγραφῆς ἰδιαιτέρας.

Ἐν τοῖς προηγούμενοις (σελ. 717^α Ἐστίας) διελάβομέν τινα περὶ τοῦ ἐκ Μάνης Δημητρ. Γρηγοράκη, εὐρισκομένου ἐν ἀλληλογραφίᾳ μετὰ τοῦ Ἐλγίν, καὶ γράψαντος τῇ 20 Σεπτεμ. 1802 εἰς Καλούτσην ὅτι παρέχει τὴν συνδρομὴν του πρὸς σωτηρίαν τοῦ πλοίου καὶ φύλαξιν, προσεπιλέγοντος δὲ ὅτι ἐμπόδισε πολλοὺς Μανιάτας, ἰετοίμους νὰ μεταβῶσιν εἰς Κύθηρα πρὸς διαρκίαν τοῦ πλοίου. Φαίνεται ὅτι ἡ εἰδήσις αὕτη συνδυσθεῖσα μετὰ μελετωμένης ἐπιδρομῆς πλοιαρίων πειρατικῶν Μανιατικῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τινὸς Ἀλεξανδρῆ διεπλάσθη εἰς φήμην ἀληθοῦς ἐπιδρομῆς, διότι διεδόθη εἰς Κύθηρα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου 1802 ὑπὸ τινος ἱερέως Θεοδωροῦ Καρύδης, ἐλθόντος τότε ἐκ Μάνης, ὅτι ὁ αἰρημένος Δ. Γρηγοράκης (ὀνομαζόμενος ἐν ἐγγράφῳ τοῦ Καλούτση «πριμιέρ μαγκίτορος καὶ καθαλλίερος Ρουσσος»), τῇ συναινέσει τοῦ ἐν Πάτραις γενικοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας, συνήφωνσε μετὰ τοῦ Καλούτση ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἔλθῃ μετὰ 300 Μανιατῶν καὶ ὑποτάξῃ τὰ Κύθηρα, καὶ γίνῃ ἐξουσιαστὴς αὐτῶν καὶ κυβερνήτης, ἐν ᾧ χρόνῳ πᾶσα ἡ Ἐπτάνησος ἀπετέλει ἰδίαν πολιτείαν δημοκρατικὴν (ἑπομπικὰ τῆς Ἑπτανήσου). Ὁ Ἐμ. Κα-

λούτσης μαθὼν ὅτι ἐν τοιαύτῃ φήμῃ ἀνεμηνύετο καὶ τὸ ὄνομα προξένων τῆς Ἀγγλίας, διαμαρτυρήθη εἰς τοὺς προεστοὺς τοῦ τόπου καὶ τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν καὶ ἐζήτησε νὰ γίνωσιν ἀνακρίσεις καὶ τιμωρηθῶσιν οἱ διαδόσαντες τοιαύτας φήμας. Τὸ ἔγγραφο αὐτοῦ εἶνε δριμύ καὶ ἀπειλητικόν· τελευτᾷ δὲ διὰ τῶν ἐξῆς λόγων «Ἄνίσιως καὶ δὲν ἐνεργήσητε τὸ τοιοῦτον ζήτημα, καὶ ἤθελον ἀκολουθοῦν νὰ μελετοῦν τὸ ὄνομα τῶν Βρετανικῶν Κονσόλων εἰς μίαν τοιαύτην ψευδῆν ὑπόθεσιν, εἶμαι στενοχωρημένος νὰ σᾶς προτεστάρω ἐκ μέρους τοῦ ἐκλαμπροτάτου Σεκρετάρου, καὶ μὲ τὸ ἔνδυμα¹⁾, ὅπου ἔχω, νὰ ἔχη δώσει περὶ τούτου ἀπολογίαν εἰς τοὺς Βασιλεῖς²⁾, ὅπου πρέπει καὶ εἰς ὅ,τι ἤθελε συνέβη, ἢ περιβλεπτος διοικήσις τοῦ τόπου, τῆς ὁποίας ἀκαρτεροῦντας τὴν ἀπόκρισιν μένω μὲ ὄλην τὴν ὑπόληψιν».

Συνεπῶς ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν ὁ Θεόδωρος Καρύδης τῇ 8 Νοεμβρίου 1802. Ἡ ἀπολογία τοῦ ἱερέως περιεσώθη ἐν ἀντιγράφῳ παραθέντι μετὰ αὐτὴν ὁλόκληρον διὰ τε τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ διότι δεικνύει τὴν ἀναρχίαν ἐν τῇ εὐρίσκει τοῦ ἡ νῆσος, ὥστε νὰ γενῶνται τοιοῦτοι φρόβοι, καὶ νὰ γίνωσιν τοιαῦτα σκέψεις, ἔστω καὶ ψευδεῖς¹⁾.

«Κόπια· 1802 μηνὸς Νοεμβρίου 8. Τζερίγο. Διὰ προσταγῆς.

Ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ ὄφφικιον ὁ παπὰ κύρ Θεοδωρῆς Καρύδης, ποτὲ Δημητρίου, ὁ ὁποῖος ἐπετιμήθη νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅσον περιέχει ἡ γραφὴ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Κ^{ου} Ἐμμανουὴλ Καλούτση Βίτσι Κονσόλου τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ὅπου τότε τοῦ ἐδιαβάσθη ἀπὸ λόγον εἰς λόγον, καὶ

Ἀπεκρίθη ὅτι εὐρισκόμενος εἰς τὴν Μάνην καὶ μαθάνοντας ὅτι ἦτον εἰς τὴν πατρίδα μας ὁ Κ^{ος} Δημήτριος Γρηγοράκης, καθαλλίερος Ρουσσος, ἐρώτησα νὰ μάθω καμίαν νοβιτὰ διὰ τὸν τόπον μας, καὶ μοῦ ἀπεκρίθη ὁ Θεοδωράκης Καστανάκος ὅτι εἶπεν κρυφῶ τῷ τρόπῳ ὁ Νικόλας Νγκιου-

¹⁾ Ἀξίωμα. ²⁾ Τοῦτο γράφει διότι ἡ Ἑπτανήσος πολιτεία εἶχεν ἀναγνωρισθῆ παρὰ πασῶν τῶν τότε Μεγάλων Δυνάμεων.

³⁾ Ὅρα καὶ Π. Χιούτου Ἱστορ. ἀπομνημονεύμ. τόμ. 3 σελ. 758 περὶ τῆς κατὰ τὸ 1800 στάσεως τῶν Κυθηρίων χωρικῶν, καὶ τὰς προσπάθειάς τοῦ Ἐμ. Καλούτση πρὸς κατάπαυσιν τῆς στάσεως.

ζέσης, άνθρωπος του άνωθεν Καβαλλιέρου, ότι ό προρρηθείς καβαλλιέρος έχοντας μεγάλας φι- λίας με τον έκλαμπρότατον Κόνσολα γενικών τής Μ. Β. κάθιστον εις την Πάτραν, του έγραψε άν ήτον βολετό να έλθη να ύποτάξη τον τόπον μας, και ό Κόνσολας του άπεκρίθη ότι άμε εις τον τόπον και συμβουλέψου με τους κατοίκους, και άν σε δεχθούν, καλώς και μου άπεκρίθη άκόμη ό άνωθεν Θεοδωράκης ότι του είπεν ό ρηθείς Νι- κόλας ότι ύποπτεύεται από τα γράμματα, όπου έστειλεν ό ρηθείς καβαλλιέρος εις τό Τζεριγίο, και όπου του έστειλαν να μη γυρεύη συμβουλήν από τους κατοίκους του αύτου νησιού· όνομα όμως Τζεριγιώτικο δέν έπροφέρθη τελείως. Ούτε άλλο περισσότερο ηζεύρω περί τούτου με την ψυχήν μου.

Του έδιαβάσθη τό άνωθεν έζάμε¹⁾ από λόγον εις λόγον, και άπεκρίθη ότι περιέχοντας όλην την άλήθειαν δέν είμπορώ παρά να βεβαιώσω με την ύπογραφήν μου . . . (δυσανάγνωστοι δύο λέ- ξεις) ως είπον.

Θεόδωρος ιερέυς Καρύδης στέργω τά άνωθεν

Αντ. Κασσιμάτης Καγγ. αντίγραφα.»

Οι προεστοί τής πόλεως Κυθήρων και Μυ- λοποτάμου²⁾ άπήντησαν ότι ήρεύνησαν τά περι τούτου και έμαθον ότι ή φήμη ή διαδοθείσα ήτο, ως γράφουσι, « πεττεγολιτζα³⁾ μανιάτικη » και ότι ουδεμία ύποψία ήδύνατο να έγερθη ότι ήθελε συμβή τοιοῦτόν τι.

Και ό μεν εκ τής φήμης ταύτης φόβος διεσκε- δάσθη, μετ' ου πολυ όμως, τή 29 Νοεμβρίου 1802, εις νέον σπουδαιότερον ένεβαλε τους νησι- ώτας ή είδησις ότι ό πειρατής Αλεξανδρής Μα- νιάτης εύρίσκετο εις τον ΒΑ κόλπον τής νήσου, την Αγίαν Πελαγίαν, και ότι προετίθετο, ως έλεγε, να μεταβή εις Αυλέμονα. Διετάχθησαν δε άμέσως οι κάτοικοι του χωριού Αυλέμονος να εί- σέλθωσιν ένοπλοι εις τό εκεί φρούριον (Καστέλλι)· παρήγγειλε δε ό Καλούτσης και εις τον Καπετάν Αναγνώστη Σπεισιώτη να έχη διαρκή φρουράν εις τό πλοϊόν του, ίνα μη συμβή τις ζημία. Είχε δε ό πλοίαρχος ούτος, μαθών ότι οι κλέφτι- κες γαλιώταις του Αλεξανδρής Μανιάτη» είνε εις εκείνα τά μέρη, ζητήσει προστασίαν, φοβού- μενος μη επέλθη εκ τούτου έμπόδιον εις τας έρ- γασίας τής άνελκύσεως των κιβωτιών.

Οι προεστοί άπήντησαν τή 1 Δεκεμβρίου εις τον Καλούτσην ότι θέλουσι λάβει πάσαν φρο- ντίδα· προσέθηκαν όμως ότι ή νήσος, ως έχει, ήτο έστερημένη πάσης έσωτερικής και έξωτερικής δυνάμεως, και υπέκειτο εις πάσαν δυναστείαν, και έζήτησαν όπως τά κανόνια, άτινα άνελκύ-

σθησαν του Μέντορος, να μετακομισθώσιν εντός του Καστελλίου, προς όπλισμόν τούτου.

Γράφουσι δε συγχρόνως ότι οι σκοποί, ους είχαν θέσει εις τά παράλια τής νήσου, άνήγγει- λαν ότι είδον την γαλιώτα του Αλεξανδρής απο- πλεύσασαν εις άλλην θάλασσαν, και απομακρυν- θείσαν τής νήσου.

Και ταῦτα μεν περί του έπεισοδίου τούτου, του διελθόντος άνευ τινός άποτελέσματος. Με- ταβαίνομεν ήδη εις έτερα σχετιζόμενα άμέσως προς τά πρόσωπα τά δρώντα επί τής ύποθέ- σεως ταύτης των Έλγινείων μαρμαρών.

Μετα παρέλευσιν 11 μηνών από τής άναχω- ρήσεως του άγγλικού βασιλικού πλοίου εκ Κυθή- ρων μετά του φορτίου των διασωθέντων μαρμά- ρων, δηλα δη τή 9 Ιανουαρίου του 1806, ό Καλούτσης έγραφεν εις τον έν Λονδίνω εύρισκό- μενον τότε Αμιλτων τά εξής

« Διαβαίνουσα τυχαίως έντευθεν λέμβος μετά δυτών καλών ένόμισα να ένεργήσω δι' αυτών νέαν έρευαν επί του βυθισθέντος σκάφους του Μέν- τορος, όπως τουλάχιστον διασώσω τον χαλκόν τον περιβάλλοντα αυτό· άλλ' ουδέν ήδυνήθη- σαν οι δύται οῦτοι να κατορθώσωσιν· εύ- ρον μόνον εις τον πυθμένα μικρόν άγαλμάτιον μαρμαρίνον κεκολωμένον την κεφαλήν, τας χειρας και τους πόδας, δεικνύον μολαταῦτα τους ώραιότερους σχηματισμούς τής αρχαίας γλυπτι- κής των Έλλήνων. Τοῦτο βεβαίως δέν άπαρτί- ζει μέρος τής συλλογής του Λόρδου Έλγιν, καθ' όσον άπαντα τά κιβώτια άνεσύρθησαν κε- κλεισμένα. Πιθανόν ν' άνήκη εις ύμας ή εις τους συντρόφους σας. Ανταμείψας τους δύτας, παρέ- λαβον τό άγαλμάτιον και έπιφυλάσσομαι να σας τό άποστείλω τυχούσης εύκαιρίας ».

Πλειότερά τινα δε περιέχει ή έπομένη έπι- στολή του Καλούτση εις τον αυτόν· « 1806, Οκτωβρ. 6. Διαβαίνων κατ' αυτας έντευθεν ό λοχαγός κ. Γουλ. Μ. Λήκ προς εξακολούθησιν των κατ' την άρκτικήν Ελλάδα περιηγήσεών του, διέμεινεν εις την οικίαν μου. Γενομένης όμιλίας περί ύμών μοι επέδειξεν έπιστολήν, ήν έσχά- τως είχατε άποστείλει εις αυτόν, έν ή άνεφέρατε ότι ή διασωθείσα μαρμαρίνη έδρα του Πρυτά- νεως άνήκεν εις τον λόρδον Νέσβιθ (Nesbith), τότε δε τό πρώτον έμαθον τούτο· τέως ένόμιζον ότι άπήρτιζε μέρος τής συλλογής των μαρμά- ρων του Λόρδου Έλγιν. Εις τον κ. Λήκ εξιστό- ρησα άπασαν την σειράν των ένεργειών μου προς διάσωσιν των μαρμαρών.

Έπέτυχα έσχάτως τρία νομίσματα αρχαία άργυρά, τό έν των Αθηνών, τό έτερον τής Φω- κίδος, τό τρίτον τής Ρόδου, έν τεμάχιον πορ- φυρίτου λίθου επέξειγασμένου εύρεθεν εις άγρόν πλησίον τής κώμης Φριλιγκιάνικα, και έν ώραιό-

τατον άγαλμα μαρμαρίνον, κομισθέν ένταῦθα εξ Αργους υπό τινος συμπολίτου μου πρό τριά- κοντα έτών και πλειότερον, όπερ εύρέθη νυν τε- θαμμένον υπό τινος κληρονόμου εκείνου και συγ- γενοῦς μου. Ταῦτα έπιφυλάσσομαι να σας έξαπο- στείλω. Ο κ. Λήκ μ' έκαμε να ένοήσω ότι πρό καιρού άμφοτέροι από κοινοῦ έχετε καταρτίσει συλλογήν αρχαιοτήτων, ώστε εις αυτόν παρέ- δωκα τά νομίσματα και τον πορφυρίτην· μη δυ- νάμενος δε να λάβη μεθ' έαυτοῦ εις την οδοιπο- ρίαν τό αρχαϊον άγαλμα, ως εκ του μεγάλου όγκου, μη παρήγγειλε να τό έναποθέσω εις κι- βώτιον μετά των απολιθωμένων όστῶν, και υπό την διεύθυνσίν του να τό έξαποστείλω εις τον έν Ζακύνθω ύμέτερον πράκτορα κ. Ροβέρτον Σάρ- γεντ· εις αυτόν δ' έγραψε να τό άποστείλη προς τον έν Πάτρας κ. Ν. Στράνην, παρά τῶ όποιῳ είχε και έτέρας αρχαιοτήτας έναποτεθειμένας ».

Έκ πάντων των έιρημένων καταφαίνεται ότι ή Αγγλική κυβέρνησις είχε πράκτορας εις πάσας τας πόλεις τής Ελλάδος, είτε Αγγλους, είτε και Έλληνας, έργαζομένους έν κοινῶ και μετά τινος συνασπισμού, οίτινες πλην των πολι- τικών αυτών ασχολιών, έφρόντιζον και προς συλ- λογάς αρχαιοτήτων. Είδομεν δε προηγουμένως εκ των έπιστολών του Γρηγοράκη ότι και εις ιδιώτας είχε ανατεθή τοιαύτη φροντίς. Δέν είνε δε ύπερβολή δια τον γινώσκοντα έστω και άμυ- δρῶς την ιστορίαν των αρχαιοτήτων τής Ελλά- δος, και την ιστορίαν τής συστάσεως των αρ- χαιολογικών Μουσείων τής Ευρώπης, άν είπη ότι αυτή ή μετατροπή του Παρθενώνος εις τζα- μίον, και ή του ναοῦ του Θησεως εις χριστιανικόν ναόν του Αγίου Γεωργίου, συνετέλεσαν εις τό να μη γίνωσι και οῦτοι άνάρπαστοι υπό των αρ- χαιολόγων έπιδρομέων, οίτινες έζήτησαν ως θρη- σκόλητοι μονομανείς, να διαδώσωσι τον προς την αρχαιολογίαν και την τέχνην έρωτα εις τους όμοιθνεϊς αυτών, δια τής μεταφορας εις τας ιδίας αυτών χώρας των μνημείων τής αρχαιό- τητος.

Φαίνεται δε ότι ως προς τους πράκτορας και ή Γαλλική κυβέρνησις δέν καθυστέρει έν Ελλάδι, είδομεν δ' έν τοις προηγουμένοις, θέλομεν δε ιδεί και παρακατιόντες, ότι μεταξύ Αγγλων και Γάλλων πρακτόρων έπεκράτει διαρκής αντίπρα- ξις και άμοιβαία βραδιουργία. Περίεργος είνε ως προς τούτο και έπιστολή του Σπυρ. Φορέστη προς τον Τζαννέτον Κουτουφαρη Μπέην τής Μάνης τής 26 Ιουλίου 1804, ήτις δέν άφορξ άρχαιολογικήν ύπόθεσιν, άλλ' άλλας πολιτικές, έν ή επαινείται ό Τζαννέτος δια την αντίπραξίν του κατ' των Γαλλικών συμφερόντων. Ο Φο- ρέστης έν έπιστολή του προς τον Καλούτσην δι' ής διαβιβάζει την προς τον Τζαννέτον άναφέρει ότι ό Τζαννέτος ήτο εις των γεροντοτέρων Μπέ-

ηδων τής Μάνης, και ότι πρό 4 μηνών διέτρι- βεν έν Κερκύρα.

Ίδου δε πώς γράφει ό Φορέστης εις τον Τζαν- νέτον.

Ευγενέστατε κύριε Τζαννέτ μπέη, αδελφέ, και κουμπάρε, την ευγένειάν σου χαιρετώ.

Έλαβον τό αγαπητόν γράμμα της από τό όποϊον και έμαθα την υγείαν της και έχάρην κατ' πολλά· είδον δε και τά όσα μοι έγραφε, τά όποια και δέν έλειψα εύθως να τά στείλω εις την Κόρτε¹⁾ μου, τόσον αυτά όσον και κάποια από τά σημάδια, όπου έπερίκλειε εις τό προς τον Κον Μοτζενίγον γράμμα της, λαμβάνοντας χα- ράν, και εις τον ίδιον καιρόν αγαπήν προς τό ύποκείμενόν της δια τον ζήλον και προθυμίαν, όπου δείχνεις εις την Κόρτε μου και δια την φθο- ράν και χαλασμόν των Γαλλικών υποθέσεων. Δια τούτο στεκά βέβαιος ότι θέλεις εύχαριστηθή από αυτήν· και εγω έγραψα με όλην την δύνα- μιν. Πλην πάσχισε και εις τό εξής στεκόμενος άγρυπνος και μανθάνοντας τό κάθε ένα με άκρί- βειαν, και γράφοντάς μου τά άληθινά ως βέ- βαια, και εκείνα εις τά όποια άπορείς, πώς έτσι λέγουσι. . . . »

1804 Ιουλίου 26 Κορρούς.

(Έπεται συνέχεια).

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Αργά άργά και άσκοπα περιπατοῦσεν ό Μαυ- ρίκιος μέσα εις τό πυκνόφυλλο δάσος. Σταμάτη- σεν ή βροχή· άλλ' από φύλλο σε φύλλο κυλοῦσαν ή σταλαγματιαίς και άκούγονταν έλαφρά· σαν τον ήχο τής βρυσούλας που κοντεύει να στερέψη και στάζει μέσα 'ς τή μεσογεμισμένη δεξαμενή· κι' από βαθειά ό σκοτεινιασμένος δρόμος απλώνουνταν και τελείωνε σε νοτισμένο και βαθυπράσινο άνοιγμα· τί γλυκειά και διαλεχτή πρασινάδα! Μαυρολο- γούσαν τά δέντρα, μαυρισμένοι κορμοι και κλά- δαι άκόμα πλέον μαῦροι, κ' ή καστανιαίς, περί- σσιαις και μεγάλαις άνταμώνονταν επάνω από τό κεφάλι του νέου ζωγράφου άν θόλος ψηλός εκ- κλησιάζ, κ' ένθύμιζαν την ώρα που όλα είνε σκοτεινά μέσα 'ς αυτή και τά χρωματισμένα πα- ράθυρα μέσ' 'ς τό σκοτάδι λάμπουν ζωηρά και μυστικά σαν να τους δίνη τή λάμψη τους μετ' φω- τιά άπ' έξω.

Ο Μαυρικός αγαποῦσε τό βασιλεμμα τής ήμέρας, ύστερ' από τή βροχή, όταν ό ήλιος δέν φαίνεται, και χύνετ' ένα σταχτερό χρώμα, κι' άγκαλιάζει κάθε άντικείμενο, και θολώνει ταις

1) Αύλην, Κι-δέρνησιν.

1) Esame = εξέταση, άνάκρισις. Το άνωτέρω έγγραφον δημοσιεύμεν όρθογγραμμένον. 2) Κωμόπολις τής νήσου Κυθήρων. 3) pettegoletzα = φλυαρία, διαδοσις ψευδής.

θωρακίς του κι' απαλαίνει τας γραμμαίς του και όλα, θαρρείς, γλυκά γλυκά τὰ στρογγυλαίνει. Και προχωρούσεν ἡσυχά κι' ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή και νέα εὐμορφάδα ξανοίγονταν 'ς τὰ μάτια του, κ' ἔνοιωθε τὸν ἑαυτὸν του ὅλον γεμᾶτον ἀπὸ τὴν ἀγάπη και τὸ θαυμασμὸ τῆς φύσεως.

Ἐφθασεν ἔτσι εἰς τὸ ἀνοιγμα, και κύτταξε τριγύρω του: τὸ χορτάρι πράσινο ἔλαμπε τὰ φυλλαράκια τῶν χαμοδένδρων ἐγυάλιζαν πλυμένα ἀπὸ τὸ νερὸ κ' ἐσηματίζαν δίχτυ λεπτὸ σὰ δαντέλλα κ' ἐπλούμιζαν τὴ μαυράδα τοῦ μεγάλου δάσους ποῦ ξανοίγονταν 'ς τὸ βάθος. Κ' ἐσταμάτησε γιὰ νὰ ἰδῆ καλλίτερα, γιὰ νὰ νοιώσῃ καλλίτερα, γιὰ νὰ χορτάσῃ τὸ νοτισμένο δάσος ποῦ ἔτσι βαθεῖα βαθεῖα ἰσκιωμένο ἀφίνει πλέον ζωηρὴ και, πῶς νὰ τὸ εἰπῶ, ἀνθρώπινη ἐντύπωσι, παρὰ ὅταν ἀπλώνεται ἡλιοφώτιστο, και δείχνηται 'ς τὴν ἡμέρα μὲ ὅλη του τὴ μεγαλοπρέπεια.

Μέσ' ἀπὸ τὰ λεπτοκαμωμένα χαμόκλαδα ξεχωρίζεται μικροκάμωτο και γοργοκίνητο κορμί μ' ἐλαφρὸ βῆμα σιμώνει, χωρὶς νὰ ἰδῆ τὸν Μαυρίκιου ποῦ κύτταξε ἀκίνητος σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς κορμούς τῆς καστανιάς. Δυὸ βήματα ἦτον μακριὰ του ποῦ τὸν εἶδε ἡ λυγερὴ και ξαφνίστηκε κι' ἀπὸ τὸ δεμάτι ποῦ κρατοῦσε 'ς τὸ κεφάλι τῆς ἔπεσαν μερικὰ κλαδάκια.

— Μ' ἐτρόμαξες, λέγει και χαμογελά, και τὰ μεγάλα τῆς μαῦρα μάτια λάμπουν γελαστά κάτω ἀπ' τὰ ξανθὰ μαλλιά τῆς.

Τὴν ἐκύτταζεν ἄφωνος. Ἡ χαριτωμένη κόρη μὲ τὸ χαρούμενο πρόσωπο, τὸ μέρος ἐκεῖνο μὲ τὰ φυλλισμένα του δεντράκια, τὸ δάσος μὲ τὰ χρώματά του, ἐσυμφωνοῦσαν ἀρμονικώτατα, και τὴν ἀρμονία τους δὲν ἤμποροῦσαν νὰ εἰποῦνε τὰ λόγια.

— Στάσου αὐτοῦ, τῆς λέγει, θέλω νὰ κάμω τὴν εἰκόνα σου.

Ἡ κόρη ἔκαμε νὰ εἰζῆξῃ τὰ μαλλιά ποῦ σκέπαζαν τὸ μέτωπό τῆς, ἀλλὰ μ' ἕνα νεῦμα τὴν ἐμπόδισε:

— Στάσου ὅπως εἶσαι.

Ἐκάθισε σὲ μιὰ πέτρα, και γρήγορα γρήγορα ἐπῆρε τὸ σχέδιο και τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κόρης.

Ἦτον χωριστοπούλα, ὅμως λεπτὴ και λιγνόψηλη, ὅπως εἶνε τὰ κοριτσάκια, πρὸ τοῦ νὰ γεμίσουν και ν' ἀνοιξοῦν ὀλανθισμένα. Τὰ μάτια τῆς, γυναικίως μάτια, και τὸ χαμογέλιο τῆς, χαμόγελο παιδιοῦ.

— Πόσων χρονῶν εἶσαι; ρώτησεν ὁ ζωγράφος ἐκεῖ ποῦ ἔσκυβε 'ς τὴ δουλειά του.

— Σὲ λίγο θὰ κλειῶ τὰ δεκαπέντε.

— Πότε κι' ὅλα! Σὲ εἶχα ἰδῆ πολὺ μικρούλα, εἶνε τώρα τρία χρόνια.

— Ἦμουν πολὺ μικρούλα, λέγει γελῶντας, ὥρατὸ δυνατὸ κι' ἐλεύθερο, γέλιο — ἀλλὰ

μεγάλωσα γοργά, και τοῦ ἄι Γιαννιοῦ θᾶχα ἀγαπητικούς.

— Γιὰ τὸ τοῦ ἄι Γιαννιοῦ; κ' ἐσταμάτησε γιὰ νὰ τὴν κυττάξῃ.

— Γιὰ τὸ τότε μοῦ χρειάζεται ἕνας νὰ χορεύω μαζὴ του γύρω 'ς τὴ φωτιά.

Κύτταξε! Ἐκεῖνο τὸ καθάριο μέτωπο, τὰ δολα μάτια, τὸ παιδιάτικο στόμα ἦτον γραμμμένο νὰ τὰ χαρῆ ἕνας χονδρὸς χωριάτης! Ὁ Μαυρίκιος ἔνοιωθε βαθεῖα 'ς τὴν καρδιά του τὰ κεντήματα τῆς ζήλιας.

— Μὲ θέλεις γι' ἀγαπητικὸ σου; τῆς λέγει ξαναρχίζοντας τὸ ζωγράφιμα.

— Μπα! τοῦ λόγου σου εἶσαι κύριος· ἐγὼ εἶμαι χωριστοπούλα· τὰ τίμια κορίτσια δὲν ἀκοῦν τὰ λόγια τῶν κυριῶν.

Ἐτσι τῶχουν 'ς τὰ χωριά· εἶνε ὁ νόμος τῆς τιμιότητος. Ὁ νέος μας δὲν εἶπε τίποτε.

— Δὲν βλέπω πλειά· θέλεις νὰ γυρίσῃς αὔριο 'ς τὸ ἴδιο μέρος, ὀλίγο γρηγορώτερ;

— Γιὰ τὴν εἰκόνα μου!

— Βέβαια.

— Θὰ ξαναγυρίσω. Καλὴ νύχτα, κύριε.

Ἐφορτώθηκε τὸ δεμάτι κ' ἔφυγε, κι' ἀφανίστηκε μέσ' 'ς τὸ παχὺ σκοτάδι κάτω ἀπὸ τὸ θόλο ποῦ ἔπλεκαν ἡ καστανιάς.

Ὁ Μαυρίκιος γύρισε 'ς τὸ σπίτι του κι' ὅλο συλλογίζονταν τὴν ξανθόμαλλη λυγερή. Πολλὰς φοραὶς τὴν εἶχε ἰδῆ, ἀλλὰ πάντα τὴν ἔβλεπε σὰν καλλιτέχνης. Καὶ τώρα... τώρα ἔνοιωθε πῶς τὴν ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς ζηλιάρως τῆς ἀγάπης. Ἀτελείωτη τοῦ φάνηκεν ἡ νύχτα κι' ἀπέρρισκονταν 'ς τὸ δάσος, 'ς τὸ ἴδιο μέρος.

Κι' ἄρχισε μόνος νὰ δουλεύῃ τὴ ζωγραφιά του, κι' ὅταν ἐφθασεν ἡ κόρη, κάπως ἀργά — ἤξερε λιγάκι κι' ἀπὸ νάζια — ἡ κόρη τὰ ἔχασε.

— Ἐγὼ εἶμ' αὐτή; λέγει. Μοῦ τὴ δίνεις;

— Ὅχι. Ἀλλὰ θὰ σοῦ κάμω μιὰν ἄλλη μικρούλα, ἐπίτηδες γιὰ σένα.

— Κι' αὐτὴ ἐδῶ τί θὰ τὴν κάνης;

— Αὐτὴ θὰ πάῃ 'ς τὸ Παρίσι, θὰ βαλθῇ σὲ μιὰ μεγάλη κορνίζα, θὰ κρεμασθῇ 'ς ἕνα ὠραῖο σαλόνι, κι' ὅλος ὁ κόσμος θὰ μαζώνεται νὰ τὴ βλέπῃ.

— Ἄ! ξέρω τὴν ἔχεις γιὰ τὴν Ἐκθεσι.

— Πῶς τὸ ξέρεις;

— Ἀπὸ μερικοὺς ζωγράφους ποῦ ἔρχονται και κάθονται 'ς τὸ χωριὸ μας και μᾶς λενε πῶς δουλεύουν γιὰ τὴν Ἐκθεσι. Ἀλλὰ κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς ποτὲ δὲ μοῦκαμε τὴν εἰκόνα μου.

Γλυκὰ γλυκὰ χαμήλωνεν ἡ μέρα. Ὅπως και χθὲς ὁ Μαυρίκιος τὰ ξαναῆρε τὰ γλυκὰ και λεπτὰ χρώματα ποῦ τὸν ἐμάγευαν, και μ' ὅλη του τὴν καρδιά ἐπροχωροῦσε κ' ἐστόλιζε μ' αὐτὰ και τὴν ἔγραφε χαριτωμένη τὴν εἰκόνα του.

Πολλὰς φοραὶς ἀκόμα τὴν ξανάειδε τὴ χωριστοπούλα του νὰ τὴ φωτίζῃ και τὸ φῶς τοῦ ἐργαστηριοῦ του.

Ἐβάλλθηκε νὰ τὴν κάμῃ ἀριστούργημα τὴν εἰκόνα. Ἦτον ζωγράφος ξακουστός, δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκη ἀπὸ ὄνομα, και ὅμως ἦτον βέβαιος πῶς μιὰ τέτοια εἰκόνα θὰ ὕψωνε τὴ φήμη του 'ς τὰ μεσουράνια.

Και τὴν ἐτελείωσε κ' ἔμειν' εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ ἔργο του, κ' ἦρθεν ὁ χειμῶνας, κι' ἔμεινεν ἐρωτευμένος μὲ τὸ πρωτότυπο, μὲ τὴ μικρὴ χωριστοπούλα.

Τὴν ἀγαποῦσε, και δὲν ἤθελε νὰ τῆς τὸ εἰπῇ, και δὲν τοῦ ἤρχονταν νὰ μαράνη τὸ λουλουδι ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ κάμῃ ταῖρι του· ἀλλὰ τὴν ἀγαποῦσε, κ' ἐβασανίζονταν, μὲ τὴν ἐσυλλογίζονταν τὸ χωρισμό. Ἡ μικρούλα δὲν εἶχε κανένα χάρισμα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ εὐτυγχίζον τὴ ζωὴ· οὔτε τὸ βαθὺ αἶσθημα, οὔτε τὴν ἀφοσίωσι ποῦ κάνει ὅλα νὰ τὰ λησμονοῦμ' ἐμπρός τῆς, οὔτε τὸ πάθος ποῦ κάνει ὅλα νὰ τὰ συγχωροῦμε. Δροσάτο ἀγριολουλουδο, χωρὶς μεγάλη προκοπή, χωρὶς μεγάλα ἐλαττώματα. Ὁ Μαυρίκιος ἐγνώριζε πῶς δὲν μποροῦσε νὰ τὴν κάμῃ δική του, ὅμως ἐλάτρευε τὸ γραμμμένο κορμί τῆς, ὅτι ἔπαιρνε κ' ἐγέμιζε, τὸ κορμί τῆς ποῦ τὸ σκέπαζαν σιμνὰ ἡ δίπλας τοῦ φορέματος, χωρὶς νὰ τὸ σφίγγουν, νὰ τὸ χαλοῦν. Ἀγαποῦσε τὰ μεγάλα τῆς μάτια, τὸ γελαστό τῆς στόμα, τὰ ξανθὰ τῆς μαλλιά, ποῦ ποτὲ δὲν τα ἔσιάζε, τὸ μανδυλάκι τῆς λοξὰ κομποδεμένο ἐπάνω 'ς τὸ στήθος, ὅλα τ' ἀγαποῦσε, και γι' αὐτὸ μὲ τόση λύπη ἔφυγε. Πάντα κανεὶς πονεῖ ποῦ φύγει, ἀπὸ κεῖ ποῦ δὲν ἐλπίζει νὰ ξαναγυρίσῃ. Τί κρῖμα ν' ἀφίνης πίσω ἕνα κομματι ἀπὸ τὴ ζωὴ σου, ἀπὸ τὴ ζωὴ ποῦ θὰ χαθῇ χωρὶς ν' ἀφίση σημάδι!

Ἐφυγε κ' ἐπῆρε μαζὴ τὴν εἰκόνα του, και μπροστὰ τῆς ἐπέραςε τὰς καλλιτέρας ὥρας τοῦ χειμῶνα, κι' ὅλο τὴν ἐσυγύριζε κι' ὅλο τὴν ὠμορφαίνε.

Τὴν ἐθαύμασαν τὴν εἰκόνα. Οἱ κριτικοὶ ἐκήρυξαν ἐνθουσιασμένοι ὅτι τέτοια πρόσωπα δὲν εὐρίσκονται 'ς τὴ γῆ, και μόνο τὰ γεννοῦν τὰ κεφάλια τῶν ποιητῶν και τῶν ζωγράφων ἢ φαντασίας. Ὁ Μαυρίκιος τ' ἀκούε και χαμογελοῦσε και σὲ κανένα δὲν ἔλεγε τὸ μυστικὸ του.

Τοῦ ἐπρόσφεραν σημαντικὰ ποσὰ γιὰ νὰ τὴν ἀγοράσουν· πρώτη φορὰ θὰ πωλοῦσε ζωγραφιά του τόσο ἀκριβὰ. Ἀλλὰ δὲν θέλησε νὰ τὴν πωλήσῃ· δὲν ἄφησε οὔτε νὰ πάρουν ἀντίγραφα. Ἀφοῦ αὐτὸς ἀπὸ ὅλη ἐκεῖνη τὴν ἐμμορφία μόνον τὴν εἰκόνα τῆς ἐξουσίαζεν, ἐννοοῦσε νὰ τὴν ἐξουσιάζῃ μόνος του.

Μὲ τὸ φθινόπωρο ξαναγύρισε 'ς τὸ χωριὸ. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ τὴν ζωγράφισε, δυὸ φοραὶς ἔγυρισε ὁ ἄι Γιάννης, και δυὸ φοραὶς τριγύρω

'ς τὰς φωταῖς του ἐχόρεψαν χαρούμενοι. Κ' ἔτρεχεν ὁ νοῦς του 'ς τὴ νῆα και θλιθερὰ χαμογελοῦσε ὅταν συλλογίζονταν ποῖο τάχα παλληκᾶρι νὰ διὰλεξε γιὰ ταῖρι τῆς 'ς τὸ χορὸ.

Μόλις ἐφθασεν, ἡ πρώτη του φροντίδα ἦτον νὰ πάῃ 'ς τὸ δάσος νὰ χωθῇ 'ς τὰς καστανιάς, νὰ φέρῃ γύρω τὸ μακριὸ μονοπάτι. Ἐβασίλευεν ὁ ἥλιος, ἀλλὰ τὸ δάσος δὲν ἐμαύριζε, σὰν τότε. Κεχρῖμπαρένιας ἀκτίνας τὸ περνοῦσαν, κ' ἔτρεμαν ἀπάνου 'ς τὰ φύλλα, κ' ἔπαιζαν κάτω 'ς τὰ πόδια του.

Μὲ τὴ μυρουδιά τῶν ξηρῶν φύλλων ἕνα πλῆθος ἀναμνήσεις και λύπαις και πίκραις τὸν ἐστένευαν και τὸν ἔκαναν νὰ συχναίεται τὴ ζωὴ, και τὸν ἔγερναν σὰν ἀπελπισμένον. Ἐφθασε 'ς τὸ ἀνοιγμα τοῦ δάσους κ' ἐκάθησε 'ς τὴν ἰδίαν θέσι ποῦ ἐδῶ και δεκαοχτὼ μῆνες ἐσεδιάσει τὴν εἰκόνα ποῦ εἶχε μεγαλώσει τόσο τὴ φήμη του. Καὶ τοῦ ἐφαίνονταν πῶς τὸν ἐγελοῦσε κ' ἡ κρῦα πέτρα γιὰ τὰ βάσανά του!

— Μιὰ χωριστοπούλα! Θὰ μάγαποῦσε, φτάνει νὰ ἤθελα. Κι' ἄλλαις ἀγάπησαν ζωγράφους και τοὺς ἀκολούθησαν 'ς τὸ Παρίσι, κ' ἔπειτα χάθηκαν μέσα 'ς τὴ μεγάλη χώρα, χωρὶς νὰ ἀλυσοδέσουν ἐκείνους ποῦ τοὺς ἐμάθαν τί θὰ εἰπῇ τέχνη και τί θὰ εἰπῇ ζωὴ... Ἀνόητος ὅποιος θυσιάζει σὲ ὄνειρα τάληθινὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου: τὴν ἀγάπη, τὴ δόξα, τὰ πλοῦτη!

Ἐκεῖ ποῦ τὸν ἔπαιρνε τέτοιο παράπονο, νὰ και ξαγναντεῖ τὴν κόρη τὴν παλιὰ του ἀγάπη· ἐπρόβαλε κ' ἀπέμεινε 'ς τὸ μέρος του· ἀλλὰ εἶχε μεγαλώσει, ἐγίνε σωστὴ γυναίκα. Δὲν ἦτο μόνη τῆς· ἕνα χωριστοπούλο 'ς τὸ πλευρὸ τῆς τὴν ἐκρατοῦσαν ἀπὸ τὸ μικρὸ δάχτυλο· ἐμμορφος λεβέντης, ἀλήθεια, γερὸς, καλοθρεμμένος, και καλοντυμένος γιὰ χωριάτης. Ἐγερνε κατὰ τὸ μέρος τῆς κι' ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἐσφογγίζε μὲ τὰ χεῖλη του τὸ δακρυβεγγεμένο μάγουλό τῆς.

Μόλις εἶδαν τὸ Μαυρίκιου, ἐσταμάτησαν, και τὰ ἔχασαν.

— Νὰ γιὰ ποιὸν δὲ μοῦ βάσταξε νὰ πειράξω τὸ λουλουδι, ἐστοχάσθηκε.

Κ' ἐλεσιλογοῦσε τὴν ἀνοησία του. Ἐξάφνα ἡ κόρη τοῦ μιλεῖ μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπὸ τὰ δάκρυα:

— Κύριε, δὲν μᾶς ἀφίνουν νὰ στεφαναθοῦμε. Ἐγὼ εἶμαι φτωχὴ, αὐτὸς κᾶτι ἔχει, ἀλλὰ ἡ μητέρα του δὲ μὲ θέλει, και τὸν φοβερίζει πῶς θὰ τὸν κάμῃ ἀπόπαιδο.

— Καὶ τοῦ λόγου σου, εἶπε μὲ εἰρωνία ὁ Μαυρίκιος, δὲν θέλεις νὰ γίνῃς ἀπόπαιδο.

— Θεὸς φυλάξοι! ἀποκρίθηκε ὁ ἀγαπητικός. Πῶς θὰ ζήσουμε!

— Πολὺ σωστά! σὰς λυποῦμαι, καυμένα παιδιά.

Ἐτράβηξαν τὸ δρόμο τους. Ὁ Μαυρίκιος εὐ-

ρέθηκε μόνος, ἐκράτησε μὲ τὰ χέρια τὸ κεφάλι, κ' ἔμεινε συλλογισμένος γιὰ πολλὴν ὥρα.

Ἐπέταξε τὸ ὄνειρο ἀπὸ τῆ γοργοκίνητη λυγερῆ τίποτε δὲν εἶχεν ἀπομείνει 'ς ἐκείνη τῆ χωριάτισσα, ποῦ κ' ἂν ἦταν ἔμμορφη, ἐκόντευε νὰ γίνῃ μιὰ πρόστυχη γυναῖκα σὰν ταῖς ἄλλαις.

— Ἐτσι χάνονται τὰ ὄνειρά μας! εἶπε κ' ἐσηκώθηκε τὸ μόνο ποῦ δὲν χάνεται εἶνε νὰ κάνουμε καμμιά φορά τὸ καλό.

Τὸ ἴδιο βράδυ ἔγραψε 'ς τὸ Παρίσι καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγαις μέραις παρουσιάστηκε 'ς τὸ σπίτι τῆς χωριατοπούλας.

— Ἐπούλησα τὴν εἰκόνα σου, τῆς λέγει μπροστά 'ς τὴ μητέρα της, ποῦ τὸν ἄκουεν ἄλλα μού τὴν ἐπλήρωσαν πολὺ ἀκριθὰ, μὲ βίος ὀλόκληρο. Σοῦ τὸ φέρνω, δικό σου εἶνε, γιὰ νὰ πάρῃς ἐκείνον π' ἄγαπᾷς.

(Κατὰ τὴν Henry Greville)

Κ. Π.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΝΟΙΣ

[Προχθὲς Παρασκευὴν ὁ κ. Ἰωακείμ Βαλαβάνης ἀνέγνω ἐν τῷ «Παρνασσῷ» νέαν πραγματεῖαν αὐτοῦ, ἐπιγραφομένην «Ἡ ἀλληλογραφία παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς». Ἐκτακτὸς συρροῇ ἀκροατηρίου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐτίμησε τὸ ἀληθῶς πρωτότυπον ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Βαλαβάνη, οὗτινος καὶ ἡ κατὰ τὸν περιλήθοντα Μάρτιον ἐν τῷ αὐτῷ Συλλόγῳ ἀναγνωσθεῖσα «Καμπάνια τοῦ χωριοῦ μου» (περὶ ἧς ἐγράφησαν ἐν τῷ Δελτίῳ τὰ δέοντα ἐν καιρῷ) κατέθελε καὶ εὐμενέστατα διεθέσεν ὑπὲρ τοῦ ἀγορεύσαντος σύμπασαν τὴν καθ' ἡμᾶς Κοινωνίαν. Μερος τοῦ νεωτέρου καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἐθνικωτάτου ἀναγνώματος τῆς «Ἀλληλογραφίας», εὐεὐχὸς παραχωρηθὲν τῇ «Ἐστία» ὑπὸ τοῦ γράψαντος, δημοσιεύομεν εὐχαριστικῶς, ληπούμενοι διότι τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν ἐπέτρεπεν ἡμῖν νὰ καταχωρισθῇ ὀλόκληρος ἡ πραγματεία τοῦ κ. Βαλαβάνη.

Σ. τ. Δ.]

Ὡς ἐπίδορπιον καὶ ὀλίγα τινὰ pro domo mea. Ἐν Ἀραβανίῳ¹⁾, τῷ γενεθλίῳ μου χωρίῳ, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἀρχαίας Τυανίτιδος, οὐ μακρὰν τῶν Τυάνων (νῦν Κλισε-Χισάρ καὶ κοινότερον Κισάσαρ), παρὰ τὴν Νίγδην (ἀρχ. Νῶρα), ἐπὶ τῶν ὄριων τῆς Κιλικίας καὶ Καππαδοκίας, ἡ ἀλληλογραφία διεξάγεται κατὰ τὸνδε τὸν τρόπον:

Ἐπειδὴ ταχυδρομικὰ γραφεῖα, διὰ τὸ δυσχερὲς τῆς συγκοινωνίας, ἐν τοῖς χωρίοις καὶ ταῖς κώμαις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας δὲν ὑπάρχουσιν ἰδρυμένα, δὲν εὐρίσκειται δὲ πάντοτε καὶ ὁδοιπόρος ἀπερχόμενος δι' ἰδίαν ἐργασίαν εἰς τὴν πρω-

τεύουσιν τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας, εἶναι ἠναγκασμένοι πολλάκις αὐταὶ αἱ γυναῖκες, ὧν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ ἀδελφοὶ λείπουσιν εἰς τὰ ξένα, νὰ ἀπέρχωνται ἐκεῖ ὅπως παραδίδωσιν εἰς τὰ αὐτόθι ταχυδρομεῖα τὰς διὰ τοὺς οἰκείους ἐπιστολάς των, τοῦθ' ὅπερ ἔχει κινδύνους οὐκ ὀλίγους, οὐδ' ἀσημάντους, ἔνεκα τῶν Τούρκων, κατ' εὐθὺν λόγον ἀναλόγους πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν τοῦ χωρίου ἢ τῆς κωμοπόλεως. Διὰ πάντας τούτους τοὺς λόγους οἱ συμπατριῶταί μου Ἀραβανιοὶ ἐπενόησαν τὸ ἐξῆς πρακτικώτατον μέσον:

Εἰς τῶν δημογερόντων, συνήθως ὁ πρεσβύτερος, ἀναλαμβάνει καὶ συναρροῖζει ἐν ὠρισμέναις ἡμέραις τὰς ἐπιστολάς ὅλου τοῦ χωρίου, ἐγκλείει αὐτὰς ἐν φακέλοις καὶ, μεταβαίνων ἐπὶ τοῦ ὄναριου τοῦ εἰς Νίγδην (τὸ Κίστρο), ἡμίωρον περίπου ἀπέχουσιν τοῦ Ἀραβανίου, τὰς παραδίδει εἰς τὸ αὐτόθι ταχυδρομεῖον. Τὸ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου τοῖς συμπολίταις μου προσγινόμενον ὄφελος εἶναι πολλαπλοῦν. Πρῶτον, δὲν ἐξέρχεται τοῦ χωρίου μόνη ἡ Ἑλληνίς, ἐκτιθεμένη ὅπως δήποτε εἰς τὰς ὀρέξεις τοῦ Τούρκου. Δεύτερον, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τοῦτον ἢ ἐκείνον ἐκ τῶν συχωρίων αὐτῆς. Τρίτον, ἐξοδεύει ὀλιγώτερα τῶν κεκανονισμένων ταχυδρομικῶν τελῶν (Πόστα παρασή), ἐπειδὴ ὁ εἰρημένος πρεσβύτερος τοῦ χωρίου, Πόστατζης ἐπιλεγόμενος, ὡς εἶναι νῦν ὁ σεβαστὸς γέρον κ. Μισαήλ Γκιουλλούς (Πόστατζη Γκιουλλούς Μουσαήλης), πληρόνεται κατὰ βάρος τὴν ἐπιστολὴν καὶ οὐχὶ μὲ τὸ κομμάτι, ὡς γίνεταί ἐν τοῖς τουρκοῖς ταχυδρομείοις, ἐνθα καταβάλλονται 3 γρόσια ἀργυρᾶ (75 λεπτά) δι' ἐκάστην συνήθη ἐπιστολὴν, ἔλκουσαν μέχρι 15 γραμμαριῶν.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ γυναῖκες τῆς πατρίδος μου, σὺν ἄλλαις πολλαῖς ἀρεταῖς, ἔχουσι καὶ τὴν τῆς οἰκονομίας, κατώρθωσαν νὰ ἐξαγάγωσι καὶ ἔχουσιν ἐν τῷ χωρίῳ χάρτην λεπτὸν ἐπιστολῶν ὡς τὸ σιγαρόχαρτον καὶ τούτου ποιοῦνται χρῆσιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀλληλογραφίαις, πληρόνουσαι μόνον 20 ἢ 30 παράδες ταχυδρομικὸν τέλος. Ἐπειτα δὲ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὑπερβλητὰς πάσας τὰς σεσημειωμένας δυσχερείας, ἦτοι ὅτι εὐρέθῃ κομιστῆς κατάλληλος τῆς ἐπιστολῆς ἢ ὅτι πολλαὶ γυναῖκες, δίκην κερθανίων, ὁμοῦ, συνεννοηθεῖσαι, μετέβησαν εἰς τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον κτλ., ὑπάρχει ὁμως καὶ ἄλλη δυσκολία οὐχὶ λίαν ἐνκατάβλητος ἢ ἀσημάντος, αὕτη δὲ εἶναι ἡ τῆς ἐπιγραφῆς ἐκάστης ἐπιστολῆς.

Ἴσως εἶναι γνωστὸν ὑμῖν, καὶ δὲν εἶναι δύσκολον καὶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ γινώσκῃ πᾶς τις, ὅτι ἐν Τουρκίᾳ καὶ πάντες μὲν οἱ ὑπάλληλοι, ἰδίᾳ δὲ οἱ τῶν ταχυδρομείων, μόνον τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν γινώσκουσι πως, οὐδεμίαν δ' ἄλλην διδάσκονται ἢ μαθάνουσιν. Δὲν εἶναι δὲ ἐνταῦθα ὁ κατάλληλος τόπος νὰ ἐξετάσωμεν τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐν γένει οἱ Τούρκοι ἀποστρέφονται τὰς ξένας

γλώσσας. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἐκμαθάνουσιν εὐάριθμοὶ τινες, ὧν οἱ πλείους ἐκ τῶν προτέρων εἰσὶ προωρισμένοι εἰς τὸ ἱερατικὸν (σοφτᾶ, φακκῆ, μολλά, ἡμάμ) ἢ διδασκαλικὸν στάδιον (χῶτζα). Οὕτω δὲ ἄπειρα χωρία τουρκικὰ ἀπαντᾷ καθ' ὁδὸν ὁ περιηγητῆς, ἐν οἷς μόνον ὁ ἡμάμης γινώσκει ὀλίγην ἀνάγνωσιν, καὶ ταύτην δὲ ἀτελῶς. Ἐπιστολὴ λοιπὸν ἄνευ τουρκικῆς ἐπιγραφῆς παραλαμβάνεται μὲν προθύμως ὑπὸ τῶν εὐόρκων ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων ἵνα μὴ στερηθῇ, ἐννοεῖται, τὸ Δοβ.λέτι τοῦ νενομισμένου τέλους, ἀλλὰ ῥίπτεται εἰς τὸν Καϊδάρ, καὶ ἐκεῖ μετὰ πολλῶν ἄλλων συναδέλφων ἀναμένει ἴσως τὴν Δευτέραν Παρουσίαν, ὅποτε πιθανὸν νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον.

Καὶ ὑπάρχει μὲν ἀληθῶς διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν τουρκικὴν γραφὴν εὐκολία πρὸς τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ἐπιστολῶν, ἐπειδὴ ἐξω παντὸς ταχυδρομικοῦ γραφείου ἐπὶ πενιχρῶν, ἀλλὰ μαλθακωτάτων σιλιτέων κἀθηνηται κατὰ παράταξιν τουρκικῶ τῷ τρόπῳ, ἦτοι ὀκλάδην, κιδαρφοφοροὶ κρατίπιδες (γραφεῖς), ἀναμένοντες νὰ ἀποστείλῃ αὐτοῖς ὁ Ἀλλάχ καλὸν τινα μουστερῆν, εἰς ὃν ἀντὶ δέκα ἢ εἴκοσι παράδων νὰ προσενέγκωσι τὰς πολυτίμους αὐτῶν ὑπηρεσίας, ἐπιγράφοντες τὰς ἑλληνικὰς ἢ καὶ γράφοντες διὰ τὰς γανούμ τὰς τουρκικὰς ἐπιστολάς, ἀλλὰ γενικῶς δὲν θεωρεῖται λίαν ἀξιοπρεπὲς μὴδ' ἀκίνδυνον τὸ νὰ ἴσταται γυνή, ἔστω καὶ κεκαλυμμένη διὰ πυκνοῦ λευκοῦ πέπλου, τὸ χριστιανικὸν δόγμα πρεσβεύουσα, καὶ νὰ ὑπαγορεύῃ εἰς τὸν κρατίπ-ἐφένδην τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ συζύγου αὐτῆς κτλ.

Τέλος, τὸ πάντων οὐσιωδέστερον, τί γίνεται ὅταν φθάσῃ ἡ ἐπιστολὴ μετὰ 8—10 ἡμέρας εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει κεντρικὸν ταχυδρομεῖον τοῦ Γκερί-τζαμί, εἰς τὸν φοβερὸν ἐκείνον λαβύρινθον, ἐν ᾧ συμφύρονται πᾶσαι αἱ γενεαὶ τοῦ Ἰσραήλ, ὅπου, κατὰ τὴν παροιμίαν, χάνει ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴν μάνα, ἐνθα ἀπὸ πάσης γῆς γωνίας ἀνθρωποὶ συναγείρονται, ζωηρότατα ἀναμιμνήσκοντες τὴν πολύκροτον ἐκείνην περὶ τῶν ἐξορμώντων εἰς μάχην Ἀργείων ὀμηρικὴν παραβολὴν:

«Ἡῦτε ἔθνεα εἰσι μελισσῶν ἀδινάων πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων¹⁾, ἀναμένοντες μετὰ παλμῶν τὴν πρὸ δύο-τριῶν ἢ καὶ πρὸ ἑξ-ἐπτὰ ὄλων μηνῶν προσδοκωμένην ἐπιστολὴν τῆς οἰκογενείας καὶ ὅπου ἀποτελεῖται ἡ φρικαλέα ἐκείνη σύγχυσις τῶν γλωσσῶν, ἀληθῆς Βαβέλ, καὶ αἱ εἰς ἀναριθμήτους τόνους ἐκβαλλόμεναι ἀπὸ ποικίλων λαρύγγων φωναὶ τῶν γε-τμῆς ἰκὴ πουτσοὺκ μι.λέτ, ἦτοι 72 1/2 φυλῶν, εἰς ἧς διαιροῦσιν οἱ Τούρκοι τὸ ἀνθρώπινον γένος, αἰτινες παριστῶσι μοναδικὸν καὶ ἀπαραβλήτον

πανδαιμόνιον γλωσσῶν, ἐνδυμασιῶν, φυσιολογικῶν; Ἐνταῦθα λοιπὸν πότε δύναται ὁ ἀίτιπος ἐποβλεπόμενος καὶ ὡς ἐκ τούτου ψοφοδής Χριστιανὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐγκαταλείπων ἐπὶ ἡμίσειαν πολλάκις ἡμέραν τὸ ἔργον αὐτοῦ, νὰ εἴρῃ σερᾶν, ἀδιακόπως ὠθῶν καὶ ὠθούμενος, ὅπως φθάσῃ πρὸ τοῦ θυριδίου ἐκείνου τοῦ κλωβοῦ τοῦ τούρκου ὑπαλλήλου, ὅστις ἐν τῇ ἐκτελέσει (;) τῆς ὑπηρεσίας του — ἀλλοίμονον δὲ καὶ τρεῖς ἀλλοίμονον! ἂν ἦναι Ραμαζάν, ἦτοι ὁ μὴν τῆς νηστείας — εἶναι, ἄνευ ῥητορικῆς ὑπερβολῆς ἢ ποιητικῆς ἀδείας, ἄγριος καὶ σκληρὸς ὡς τίγρις! Ἄν δέ, ὅπερ οὐχὶ ἀσύνηθες, ἐν τῇ τύρβῃ ἐκείνῃ καὶ τῇ παραζάλῃ διαφύγῃ αὐτὸν αἰφνης καὶ ἀκουσίως πολλάκις ἢ μόνη λέξις «Γιόκ!» (Δὲν ἔχεις!), συνωδευμένη ὑπ' ἐκφραστικωτάτης ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς, νομίζεις ὅτι δύνασαι διὰ παρακλήσεων ἢ ἱκεσιῶν ἢ καὶ δακρύων ἔτι νὰ κάμψῃς αὐτόν, ὅπως, λαβῶν εἰς χεῖρας, ἐξετάσῃ τὴν δέσμη τῶν ἐπιστολῶν; Τὸ πτερόεν ἔπος, φυγὸν ἄπαξ τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων, ἀπέπτη διὰ παντὸς καὶ ἀδίκως κοπιᾷς. Καὶ τί εἶναι, τί δύναται νὰ ἦναι, τὸ ἐξάκουστον ἐκεῖνο «Veto!» τῶν δημάρχων τῆς Ρώμης, παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἀμείλικτον τοῦτο μονοσύλλαβον «Γιόκ!» τοῦ τούρκου ὑπαλλήλου;

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

Ο ΥΠΟΥΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ Μεγάλη Ἐκλεκτόρισα ἐπιτηδεῖας λίαν ἀπεμακρύνθη κατὰ πρῶτον τοῦ κυρίου ζητήματος. Παρέσχε πρὸς τὴν Ἑλλεν Μόργαν πάσας τὰς ἀναγκαζούσας λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ σχεδιαζομένου ἔργου καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ ἐχορηγεῖτο ἐργασία εἰς τὰς ἀπόρους νεάνιδας, συνέκρινεν ἀβροφρόνως ἀπονέμουσα τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἰδιωτικὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα πρὸς τὰ ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ καὶ ἐμειδίασεν ἐννοήσασα ὅτι ἀπεκάλει καὶ αὕτη τὸν Πίττ... Βλλ.λυ—ὅπως ὁ Δυκάς! — εἶτα ἐπιδειξίως διὰ τινος στροφῆς προέβη εἰς ἀτομικὰς τινὰς παρατηρήσεις καὶ ἔκαμε τὴν Ἑλλεν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐγίνωσκε πᾶσαν τὴν μεταξὺ τοῦ Ροβέρτου καὶ τῆς μίς Μόργαν ἱστορίαν...

Ἡ Ἑλλεν οὐδεμίαν ἐδειξεν ἐκπληξιν. Καθημένη ἀπέναντι τῆς Ἐρρικέττας εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς τραπέζης — ἦτις ὁμοῦ μετὰ τινῶν ἐδρῶν ἐκ καλάμου, ἐνὸς ὠρολογίου φαγεντιανοῦ καὶ τινῶν

¹⁾ Ἐστία, τόμ. ΙΔ' (1882, Νοεμβρίου 21), σελ. 744—746. Παρνασσός, τόμ. ΙΑ' (1887—1888), σελ. 316—334. Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύνδελος Κωνσταντινουπόλεως, τόμ. ΙΒ' (1877—78), σελ. 102, 103 καὶ 107.

¹⁾ Ἰλι.δ. Β' 87—88.

κρησπονηγίων ἀπετέλει τὸν μόνον στολισμὸν τοῦ θαλάμου — παρετήρει μὲ τὸ ψυχρὸν τῆς βλέμματος τὴν κυρίαν Ἐρβλαί. Ἦτο ἐναργὲς ὅτι ἀφοῦ ὠμίλει αὐτῇ τοιοῦτοτρόπως περὶ τοῦ Ροβέρτου, εἶχεν ἔλθει ἐπίτηδες, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ὀμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ. Ὑπεκρύπτετο ἀναμφιβόλως πρότασις τις· ἐπέκειτο ἐπίθεσις, ἣν ὤφειλε ν' ἀποκρούσῃ. Διὸ ἡ Ἀγγλὶς ἀνέμενε.

Ἦσαν ἐνταυτῷ δύο τύποι διάφοροι γυναικεῖοι καὶ δύο διάφοροι φυλαὶ συναντηθεῖσαι ἐκεῖ καὶ ἔτοιμοι νὰ συγκρουσθῶσιν ἡ Ἐρρικέττα ἀγγίλους, εἰλικρινῆς, πνευματώδης, ὁπωσοῦν φλύαρος ὡς ρουάκιον ρέον· ἡ Ἐλλεν εὐσταθῆς, ἀποφασιστικῆ, ἐπίβουλος ὡς ὕδωρ ἀκίνητον.

— Λοιπὸν, εἶπε βραδέως ἡ Ἀγγλὶς, ἥς ἐκάστη λέξις ἐξήρχετο μὲ κομψὸν τινα συριστικὸν ἦχον διὰ μέσου τῶν συνεσφιγμένων ὀδόντων τῆς, γνωρίζετε ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν μου . . . ὁλόκληρον;

— Περίπου, εἶπεν ἡ Παρισινή.

— Γνωρίζετε λοιπὸν τότε, κυρία, ὅτι εἶμαι ἡ κόμησσα δὲ Μομβρέν καὶ ὅτι εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ διώξω ἀπὸ ἐκεῖ πέραν εἰς Ἀβῶν, ὅπου μὲ εἶδετε, τὴν γυναῖκα, ἣτις ἐλάμβανε τὴν θέσιν μου παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τῆς θυγατρὸς μου.

— Τὴν γυναῖκα; Ποιᾶν γυναῖκα; ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα ὡσεὶ μὴ ἐννοῦσα. Ἐγὼ μόνη εὐρισκόμην πλησίον τῆς ἀτυχοῦς μικρᾶς.

— Καὶ ἡ δεσποινὶς Βερδιέ.

Ὁ ἀπότομος, ὁ περιφρονητικὸς, ὁ ἀπειλητικὸς τόνος δι' οὗ ἡ Ἐλλεν ἐπρόφερε τὸ ὄνομα αὐτό, ἐνέπνευσεν εἰς τὴν Ἐρρικέτταν ἀνησυχίας περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς διαπραγματεύσεώς τῆς. Ἦρχετο νὰ εὐρῆ καὶ ν' ἀφοπλίσῃ μίαν τυχοδιωκτιδα, ἀπλήστως μόνον ποθοῦσαν τὰ χρήματα· καὶ ἀπεναντίας εὕρισκεν μίαν γυναῖκα ζηλότυπον!

— Δὲν θὰ τὰ καταφέρωμεν εὐκολα! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἐρρικέττα.

Ἀλλὰ πάλιν! αὐτὴ εἶχεν ἴδει ἄλλοτε τόσας περιστάσεις δυσκολωτέρας ἐξομαλυνόμενας!

Δὲν ἐδίστασε καὶ ἐπελήφθη τολμηρῶς τοῦ ζητήματος, ἔστω καὶ ἂν ἐφαίνετο ἀπότομος, καὶ ἀπεκάλυψεν ἀμέσως τὰ ὄπλα τῆς. Εἶχε τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζῃ τὸν κ. Ροβέρτον δὲ Μομβρέν· ὁ κ. δὲ Μομβρέν συχνάκις ὠμίλησεν αὐτῇ περὶ τοῦ παρελθόντος ἐκείνου καὶ διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ θεωρῇ ὡς μίαν ἀνάμνησιν . . . ἐν ὄνειρον . . . ἐν ὥραϊον ὄνειρον βεβαίως, ἀλλ' ὄνειρον . . .

— Τέλος πάντων, εἰπέτε τὴν λέξιν, ἕνα ἐπιλάλητον, εἶπε ψυχρῶς ἡ Ἀγγλὶς διακάπτουσα αὐτήν.

Ἡ κυρία Ἐρβλαί τὴν προσέβλεψεν ἐκθαμβῶς. Οὐδ' εἰς μὴν τοῦ γαλακτώδους τὴν λευκότητα προσώπου τῆς ἐταράχθη.

— Ὁ κ. δὲ Μομβρέν εἶνε πολὺ εὐγενῆς, ὥστε

δὲν δύναται τοιοῦτοτρόπως ν' ἀποκαλέσῃ παρελθόν, ὅπερ ὑπῆρξεν εἰς αὐτὸν προσφιλές.

— Λίαν προσφιλές, εἶπε ζηρῶς ἡ Ἐλλεν. Πολὺ ἐπιθυμῶ νὰ ἠδύνατο νὰ τὸ ἐξαγοράσῃ.

Ἡ Ἐρρικέττα ἐσυλλογίσθη ἂν ἡ νεαρὰ γυνὴ εἶχε προσφέρει τὴν λέξιν τυχαίως ἢ σκοπίμως. Νὰ ἐξαγοράσῃ; Φανερόν εἶνε ὅτι τὰ πάντα πληρώνονται εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἀκριβῶς δὲ ὁ κ. Μομβρέν εὕρισκετο εἰς τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν πᾶς ἐντιμὸς ἀνὴρ πληρώνει τοὺς λογαριασμοὺς τῆς νεότητός του.

Καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαί ἀνέμενε τὴν ἐντύπωσιν τῆς λέξεως, ἣν ἐπιμελῶς ἐξέλεξεν. Οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐλλεν Μόργαν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσαν νὰ βλέπωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Ἐρρικέττας, τοὺς γοργοὺς καὶ ἐξυπνοὺς ὀφθαλμοὺς, οἵτινες ἤστραπτον ὑπὸ τοὺς βοστρύχους τῆς μελαίνης κόμης τῆς.

— Ἐννοῶ, τί συμβαίνει εἶπεν ἡ Ἀγγλὶς μετὰ τινας στιγμᾶς. Τὸ φιλόκλιτον ἔργον σας ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν νέων, οἵτινες διέπραξαν ἀφροσύνας. Ἐρχεσθε νὰ ζητήσητε εὐσπλαγχνίαν ὑπὲρ τοῦ κ. δὲ Μομβρέν.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ἡ Ἐρρικέττα θαρραλέως, συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον.

— Τὸ ἐναντίον;

— Ὁ κ. δὲ Μομβρέν γινώσκει ὅτι εἶσθε . . . πῶς νὰ εἶπω; . . . στενοχωρημένη. Μ' ἐπεφόρτισε νὰ σας προσφέρω ὁμοῦ μὲ τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις του καὶ τὸ μέσον ὅπως ἐξέληθη ἐκ τῆς στενοχωρίας.

Ἐλαφρόν, λίαν ἐλαφρόν ἐρύθημα διέδραμεν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ δέρματος τῆς Ἐλλεν Μόργαν· ἡ ἀλαζονεία ἐξανίστατο κάπως ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι τὸ μυστικὸν τῆς ἦτο γνωστὸν εἰς μίαν γυναῖκα. Ἄλλ' ἀπέναντι τῶν γεγονότων οὐδὲν ἰσχύει· ἄλλως τε δὲν ἦτο αἰσχύνη ἂν εἶχε πιστωτὰς. Ταχέως αὐτοὶ θὰ ἐπληρώνοντο ἂν ἡ Ἐλλεν Μόργαν δὲν ἤθελεν ἐνθυμηθῆ ὅτι ἦτο κόμησσα δὲ Μομβρέν!

— Λοιπὸν, εἶπεν ἡ Ἐλλεν, ἀφοῦ ἐρχεσθε νὰ μοῦ προσφέρητε ὅ,τι δῆποτε, γινώσκω περίπου τί ἐρχεσθε νὰ μοῦ ζητήσητε.

— Νομίζετε; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

— Ὁ κ. δὲ Μομβρέν ἐπείγεται νὰ ἐλευθερωθῇ. Ὁ κ. δὲ Μομβρέν ἐπιθυμῶ νὰ νυμφευθῇ τὴν δεσποινίδα Βερδιέ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μόνον εἰς αὐτὸ τὸ συνοικέσιον ἐμπόδιον εἶμαι ἐγὼ, πρόκειται ν' ἀφοπλισθῶ, ἢ νὰ καταργηθῶ.

— Μάλιστα, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί· ἀλλὰ νὰ καταργηθῆτε εἶνε λέξις χυδαία, ἀπαίσιος σχεδόν· πρόκειται ἀπλῶς νὰ πλουτήσητε.

Ἡ Ἐλλεν Μόργαν ἔδρανε τοὺς ὄνυχας διὰ τῶν ὠραίων λευκοτάτων ὀδόντων τῆς.

— Δι' ἐμέ, εἶπε βραδέως, ἡρέμα, ὁ μόνος πλοῦτος, ὅστις μοῦ ἀρέσκει εἶνε τὸ ὄνομα . . .

Μαρκησία! συλλογίσθητε! Εἶνε κατὰ πάντα τιμητικόν . . . τιμητικώτατον νὰ εἶνε τις Μαρκεσία! Κυττάξατε, ἔχω ἐκεῖ ἐπάνω ἐν βιβλιαρίον περιεργώτατον, τὸ ὁποῖον ἐνίστε ἀναγινώσκω, ἐν βιβλίον περὶ αἰκοσῆμων, διδακτικώτατον, ναί, ναί . . . Ἀνεγίνωσκα προχθὲς ὅτι κατὰ ἐν θέσπισμα Ἐρρίκου τοῦ Γ' ἡ κομητεία πρέπει ν' ἀποτελῆται ἐκ τριῶν βαρωνιῶν καὶ δύο δεσποτείας τοῦλάχιστον, ἐνῶ ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε τις δύο φορὰς βαρωνος καὶ ἕξ φορὰς πυργοδεσπότης διὰ νὰ γείνη μαρκησίας . . . Λοιπὸν νὰ εἶμαι ὁπωσδήποτε δύο φορὰς βαρωνίς καὶ ἕξ φορὰς δεσποῖνα . . . αὐτὸ ἀξίζει πολὺ.

— Πόσον ἀξίζει; ἀπήντησεν ἀνυποκρίτως ἡ Ἐρρικέττα, στηρίζουσα τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης διὰ νὰ παρατηρήσῃ κάλλιον τὴν Ἐλλεν εἰς τὸ βάθος τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἡ Ἐλλεν ἐμειδίᾳ ἀπαθῆς.

— Ἡ ὁ γάμος μου εἶνε ἐγκυρος . . . νόμιμος, ἢ δὲν εἶνε. Ἐὰν δὲν εἶνε, δὲν ἀξίζει τίποτε· ἐὰν εἶνε, εἶμαι μαρκησία δὲ Μομβρέν καὶ δὲν πωλῶ τὸν τίτλον μου!

— Λοιπὸν! εἶπε ψυχρῶς καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαί· τὸ συμφέρον σας εἶνε, νὰ πωλήσητε ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβώτερα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν σας ἀνήκει, διότι ὁ γάμος σας εἶνε ἄκυρος.

— Ἀλήθεια; νομίζετε;

— Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 170 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, ἣτις εἶχε ζητήσῃ τὸ κείμενον παρὰ τοῦ Τραπεζάρ, συνοικέσιον συνομολογηθὲν εἰς χώραν ξένην μεταξὺ Γάλλου καὶ ἀλλοδαπῆς ἰσχύει ἐὰν ἐτελέσθη κατὰ τὰς εἰθισμένας ἐν τῇ χώρᾳ διατυπώσεις, ἀρκεῖ μόνον, προσέξατε εἰς τοῦτο τὸ ἀρκεῖ μόνον, νὰ προηγήθησαν αἱ ὀριζόμεναι παρὰ τοῦ ἀρθροῦ 63 δημοσιεύσεις, τουτέστι αἱ δημοσιεύσεις ἐν τῇ μαρκησίᾳ τοῦ δήμου, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ Γάλλος. Ἐξ οὗ ἐπεταί — σας ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν δικανικὴν μου ταῦτην φρασεολογίαν — ὅτι συνοικέσιον συνομολογηθὲν μεταξὺ ἐνὸς Γάλλου . . .

τοῦ κ. δὲ Μομβρέν ἂς ὑποθέσωμεν καὶ μιᾶς Ἀγγλίδος . . . ὑμῶν παραδείγματος χάριν . . . ἐνώπιον ἱερέως ἢ ἄλλου οἰουδήποτε ἀγγλοῦ ὑπαλλήλου δύναται νὰ κηρυχθῇ ἄκυρον, ἂν ὁ Γάλλος δὲν ἐνήργησε τὰς ἐν Γαλλίᾳ νομίμους δημοσιεύσεις πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου. Λοιπὸν, ἐπειδὴ ἡ μαρκησία δὲ Μομβρέν ἔζη, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς αὐτήν τὸ συνοικέσιον ἐτηρήθη ἀπόκρυφον καὶ ἐπομένως εἶνε ἄκυρον! . . . Δὲν δύνασθε νὰ πωλήσητε τίτλον, ὅστις δὲν σας ἀνήκει.

Ἡ Ἐλλεν Μόργαν μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἀνέμενε νὰ τελειώσῃ ἡ Ἐρρικέττα.

— Ἐπρεπε τότε, εἶπε νὰ λάβω τὰς προφυλάξεις μου, νὰ μάθω ὅτι οἱ νόμοι σας ἐκμηδενίζουσι τοὺς ἰδικούς μας καὶ ν' ἀπαιτήσω νὰ νυμφευθῶ ἐνώπιον τοῦ ἐκεῖ προξένου σας.

— Δὲν θὰ σας ὠφέλει πολὺ τὸ τοιοῦτο, εἶπεν εἰρωνικῶς ἡ κυρία Ἐρβλαί. Τὸ συνοικέσιον καὶ τότε ἀκόμη θὰ ἦτο ἄκυρον. Σας φαίνεται παράδοξον, ἀλλὰ οὕτως ἔχει· ὁ λόγος δὲ εἶνε ὅτι ὁ πρόξενος ἔχει δικαιοδοσίαν μόνον ὡς πρὸς τοὺς ὑπηκόους του καὶ δύναται νὰ νυμφεύσῃ ἐν Λονδίῳ ἕνα Γάλλον μετὰ μιᾶς Γαλλίδος, ἀλλ' ὄχι ἕνα Γάλλον μετὰ μιᾶς Ἀγγλίδος, ἐφ' ἧς ἡ δικαιοδοσία του δὲν ἰσχύει. Ἴδου!

— Βλέπω, εἶπε τότε ἡ Ἐλλεν, ἀφοῦ προσέβλεψε λίαν ἐκπληκτος τὴν κυρίαν Ἐρβλαί, ὅτι ὁ κ. δὲ Μομβρέν σας ἐπεμφεν ἐδῶ ὡς δικηγόρον του.

— Ναί, ἀπήντησεν ἀνυποκρίτως ἡ Ἐρρικέττα. Ἄς ὀμιλήσωμεν φανερά· αὐτὴ εἶνε ἡ συνήθειά μου εἰς πάσας τὰς περιστάσεις. Ὁ κ. δὲ Μομβρέν ἐπιθυμῶ νὰ εἶνε ἐλεύθερος· σεῖς ἐπιθυμεῖτε νὰ εἶσθε μαρκησία. Εἰς τὸν μέσον ὅρον πρέπει νὰ καταφύγωμεν· ἀρκέσθητε νὰ γίνητε μόνον πλουσία καὶ ἡ ἀποστολή μου λήγει.

— Δηλαδῆ;

— Δηλαδῆ ἀντὶ τῆς γαμηλίου ἐκείνης πράξεως τοῦ συνοικεσίου, τοῦ τελεσθέντος ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ θεωρουμένου ὡς ἄκυρου ἐν Γαλλίᾳ, ὁ κόμης Ροβέρτος δὲ Μομβρέν σας προσφέρει ὅλην τὴν περιουσίαν του, τὴν περιουσίαν τῆς μητρὸς του, ἣτις θὰ ἔδιδε καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῆς λεπτόν διὰ νὰ σας ἀφαιρήσῃ τὸν υἱὸν τῆς . . .

— Ἐστὲ εἰλικρινῆς ἕως τέλους, εἶπεν ἡ Ἐλλεν, εἰπέτε διὰ νὰ μοῦ ἀφαιρήσῃ τὸ ὄνομά του. Καὶ ἡ περιουσία αὐτῆς; . . .

— Συνίσταται εἰς τετρακοσίας χιλιάδας φράγκων! . . . Δι' ἕνα κομμάτι χαρτὶ φέρον μίαν ὑπογραφήν καὶ μίαν ἐπιθεώρησιν, εἶνε ἀρκετὸν ποσόν. Τὸ ἔχετε ἐδῶ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον;

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Ἐλλεν ζηρῶς, εὕρισκεται εἰς Παρισίους.

Ἐστὴ σκεπτικῆ, μὲ τοὺς πρασίνοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πλήρεις ἀνησυχίας, περιεργείας, διασταγμοῦ, ὀργῆς.

— Καὶ ἡ κόρη μου; ἠρώτησεν αἰφνης ἀποτόμως.

— Ἡ κόρη σας;

— Ναί, ἡ Κυπριανή!

— Ἄ! ὁ κ. δὲ Μομβρέν τὴν λατρεύει. Τὴν κρατεῖ . . .

Καὶ ἡ Ἐρρικέττα μειδιῶσα προσέθηκε:

— Πρέπει νὰ εἶσθε δικαία! Μέχρι τοῦδε ὀλίγον . . . πολὺ ὀλίγον ἐμεριμνήσατε περὶ αὐτῆς. Ἀπεκτῆσατε τὴν ἔξιν τοῦ ἀποχωρισμοῦ . . . Λοιπὸν . . .

— Λοιπὸν, εἶπεν ἡ Ἐλλεν μεθ' ὑποκώφου ὀργῆς, ἡ νεᾶνις ἐκείνη θὰ μοῦ ἀφαιρήσῃ τὸν σύζυγόν μου καὶ τὸ τέκνον μου;

— Ἡ νεᾶνις ἐκείνη, ἀπήντησεν ἀταράχως ἡ Ἐρρικέττα.

Προσέβλεψε τὴν Ἀγγλίδα κατὰ πρόσωπον, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ προσέθηκε :

— Διακόσαιοι χιλιάδες φράγκα διὰ τὸν σύζυγον καὶ διακόσαιοι χιλιάδες φράγκα διὰ τὴν μικρὰν. Σὰς ἀπομένει δὲ καὶ ἡ ἐλευθερία.

Ἡ Ἕλλην ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Καὶ ἂν ἀρνηθῶ;

— Ἄν ἀρνήσθε, τίποτε! . . . Τίποτε!

— Εἶπα ὅτι θὰ κινήσω δίκην . . . Ἄν τὸ πράξω;

— Ἡ δίκη στοιχίζει πολὺ. Ἄλλως τε εἶνε ἐκ τῶν προτέρων χαμένη, ἂν ὁ κ. μαρκήσιος ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκύρωσιν συνοικισίου συναφθέντος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του, ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων . . . Καὶ ὁ μαρκήσιος θὰ τὸ πράξῃ.

— Μὴ προσέχων εἰς τὸ σκάνδαλον;

— Μεταξὺ τοῦ σκανδάλου τοῦ προερχομένου ἐξ ὑμῶν καὶ τοῦ σκανδάλου τοῦ προερχομένου ἐξ αὐτοῦ, θὰ ἐκλέξῃ τὸ μικρότερον καὶ θὰ καταδικασθῆτε.

— Ὡραία δικαιοσύνη ἢ δικαιοσύνη τῆς πατρίδος σας! εἶπεν ἡ Ἕλλην. Καὶ ἐπίστευσα εἰς τὸν λόγον τῆς τιμῆς ἐνὸς γάλλου εὐπατρίδου!

— Καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἐπίστευσεν εἰς τὴν παρθενικὴν σας τιμὴν! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί βραδέως.

Τὰ βλέμματά των δισταυρώθησαν· προδήλως ὁ Ροβέρτος εἶχε τὰ πάντα ἐκμυστηρευθῆ πρός τὴν γυναῖκα ἐκείνην.

Ἡ Ἕλλην ἠγέρθη καὶ χαιρετίζουσα τὴν κυρίαν Ἐρβλαί.

— Πολὺ καλά, εἶπεν. Θὰ σκεφθῶ.

— Διατί νὰ σκεφθῆτε; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα μειδιῶσα.

Τότε ὁμως διὰ τῶν γλαυκῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ἀγγλίδος διήλθεν ἀστραπὴ ταχεῖα, νευρικὴ συστολὴ συνέσπασε τὸ συνήθως ἤρεμον ὡς ἑλληνικοῦ μαρμαρίνου ἀγάλματος πρόσωπόν της καὶ ἀπωθοῦσα βιαίως τὴν ἔδραν, ἐφ' ἧς ἐκάθητο πρό μικροῦ :

— Διατί; ἀπήντησεν· διότι δὲν τείνει τις εὐχαρίστως τὸν λαίμῳ εἰς τὸ σχοινίον, τὸ ὅποιον τὸν ἀπαγχονίζει! . . . Νὰ ὑποχωρήσω! Πρέπει νὰ ὑποχωρήσω ἐγὼ; . . . Ν' ἀφήσω τὴν θέσιν μου εἰς ἄλλην, τὸ ὄνομά μου εἰς ἄλλην; Καὶ διατί; Διότι ὁ κύριος δὲ Μομβρέν δὲν τηρεῖ τὸν λόγον του καὶ διότι ὅπως διαμφισθητήσω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μοὶ ἀνήκει, τὸν τίτλον του, μοὶ χρειάζονται χρήματα, χρήματα, χρήματα.

Καὶ ἔτυπτε διὰ τῶν πυγμῶν της τὸ μάρμαρον τῆς ἐστίας, ὅλη της δὲ ἡ ὀργὴ ἐξεδηλοῦτο εἰς τὴν λέξιν ἐκείνην, ἣν ἐπανελάμβανε μὲ τόνον ὕβρεως καὶ φθόνου :

— Χρήματα, χρήματα, χρήματα!

— Χρήματα; εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί· θὰ ἔχετε, ἂν θελήσῃτε.

— Ναί, ἀλλὰ μόνον τὰ χρήματα! ἀνέκραξεν ἡ Ἕλλην μετὰ τῆς ἀπελπισίας τοῦ ἀρμπνιζομένου ἐξ ὠραίου τινὸς ὄνειρου.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ἡ Μεγάλῃ Ἐκλεκτόρισσα, δὲν πρέπει νὰ εἴσθε πολὺ ἀπαιτητικὴ· δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἔχῃ ὅλα.

Ἀφῆκε τὴν Ἕλλην Μόργαν ὀρθίαν, στηριζομένην ἐπὶ τῆς ἐστίας, ἐν στυγνῇ σιωπῇ.

Ἐδωκεν εἰς αὐτὴν τελευταίαν συμβουλήν, νὰ δεχθῆ καὶ ν' ἀναχωρήσῃ. Νὰ ἐξαφανισθῆ.

Μὲ τετρακοσίας χιλιάδας φράγκων θὰ ἐξῆ ὅπως ἤθελεν, ὅπου ἤθελεν εἰς τὸν εὐρὺν κόσμον. Διὰ τὴν θυγατέρα της οὐδαμῶς ἔπρεπε ν' ἀνησυχῆ. Θὰ ἐπηγρύπνουν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ κυρία Ἐρβλαί θ' ἀνέμενε τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἕλλην εἰς Δαμαρὶ μέχρι τῆς ἐπαύριον.

Ἡ Ἐρρικέττα ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ἐνθα κατῴκει ἡ Ἀγγλὶς μὲ πλήρη πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἕλλην ἐμελλε νὰ ὑποχωρήσῃ. Διείδεν εἰς τὴν ἔκφραση χειρονομίαν τῆς γυναικὸς ἐκείνης τῆς καταρωμένης τὰ χρήματα, ὑποκρυπτόμενον ὀλόκληρον δρᾶμα. Ἡ πενία, ἣτις περιέσφιγγεν αἴφνης τὴν Ἀγγλίδα, τὴν ἐπνιγεν — αὐτὴ ἦτο ἡ λέξις, ἣν μετεχειρίσθη ἡ Ἕλλην Μόργαν.

— Θὰ ὑποχωρήσῃ! ἐσκέπτετο ἡ Ἐρρικέττα.

Ἡ ἀπάντησις ἐν τούτοις τὴν ἐπαύριον δὲν ἔφθασεν. Ἡ κυρία Ἐρβλαί ἤρχιζε ν' ἀνησυχῆ. Δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἐν τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων ἔλεγε πρὸς τὴν κυρίαν Ἐρβλαί :

« Θὰ φέρω τὸ ἔγγραφο τὴν Κυριακὴν καὶ θὰ σὰς ἀναμείνω εἰς Μελέν τὰς δύο μετὰ μεσημβρίαν. Δέχομαι!

« Ε. Μ. »

Ε. Μ! Ἡδύνατο τοῦτο νὰ δηλοῖ Ἕλλην Μομβρέν. Ἄλλ' ὄχι! ἡ Ἀγγλὶς εἶχεν ὑπογράψῃ μὲ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ οικογενειακοῦ τῆς ὀνόματος. Ἄλλως τε ἡ συνθηκολογία εὐρίσκατο εἰς τὸ «δέχομαι» ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπεσφράγιζε τὰ πάντα.

Ἡ κυρία Ἐρβλαί ἐξέφερε σχεδὸν κραυγὴν θριαμβοῦ ὅτε ἔλαβε τὸ τηλεγράφημα.

Τὴν Κυριακὴν; ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα τῆς ψηφοφορίας ἐν Μελέν, καθ' ἣν ἐμελλε τέλος πάντων νὰ ἐκλεχθῆ ὁ διάδοχος τοῦ Σαρβέ!

Ἡ Κυριακὴ ἦτο ἡ μεγάλη, ἡ πυρετώδης ἡμέρα διὰ τὴν Μεγάλην Ἐκλεκτόριссαν. Ἡγάλλετο διότι εἶχε κρατήσῃ τὸν Βερδιέ καὶ τὴν ἀνεψιάν της μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, προσεκάλεσε δὲ τὸν Ροβέρτον δὲ Μομβρέν νὰ εὐρεθῆ ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν ἐπαυλιν κατὰ τὴν ἔκτην ὥραν. Τὴν πρωίαν ἠγέρθη ζωηρά, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἀπαστράπτοντας, μὲ τοὺς μυκτῆρας τῆς μικρᾶς ὡς παιδίου ρινὸς τῆς ὄσφραινομένου ἐκ τῶν προτέρων τὴν πυρίτιδα τῆς μάχης! Ἐνηργεῖτο ἡ ψηφοφορία!

Ἐψήφισαν ἐν Μελέν! . . . Ὁ Αἰμίλιος Δυκάς ἦτο ὠχρὸς καὶ χαῦνος. Ἡ ὑπάτη στιγμὴ προσ-

ἠγγιζεν, τὸ εἶδαι ἢ μὴ εἶδαι! Ἐθεβαίου αὐτὸν ὅτι ὁ Γκαρούς εἶχε «μεγάλας πιθανότητας ἐπιτυχίας» ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸ ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ σιδηροδρόμου συμβάν, διὰ τὸ ὅποιον δὲν ἐνήργησεν ὁ φοβερός αὐτὸς ἄνθρωπος, δὲν τὸν εἶχε βλάψῃ ποσῶς, ὡς ἔλεγον. Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Γκαρούς, καθὼς καὶ ὁ Γκαρούς αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἐθεώρουν τὸν ταγματάρχην ὡς βάνουσον στρατιώτην, ὑπῆρέτην τοῦ λαοῦ: τὴν ἰσχὴν ἀποδιώκουσα τὴν Δικαιοσύνην. Ὁ Αἰμίλιος Δυκάς μετὰ νύκτα ἀγρυπνίας περιεφέρετο εἰς τὸν κῆπον ὡς φάσμα τοῦ μεγάλου κοινοβουλευτικοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἀγγλίας· ὡμοίαζε πρὸς τὸν Πιττ προσβληθέντα ἐκ χολέρας.

Ὁ Σαρβέ γαλήνιος, σοβαρὸς, οὐδεμίαν αἰσθανόμενος συγκίνησιν ἔλεγε :

— Νέε, ὁ ὑποψήφιος πρέπει νὰ δεικνύῃ τὸ θάρρος του πρὸ τοῦ στομίου τῆς κάλπης, ὅπως ὁ στρατιωτικὸς πρὸ τοῦ στομίου τοῦ τηλεβόλου!

Ἄλλ' ὁ Δυκάς δὲν ἤκουεν· δὲν ἀπήντα πρᾶγμα ἀπίστευτον! δὲν εἶχε πλέον σιελόν! Διὰ νὰ ἐνθαρρυνθῆ ὅπως οὐκ ἐμελλε νὰ ἴδῃ εἰς τὸν τόπον τῆς ψηφοφορίας. Ἡ θεὰ τοῦ ὀνόματός του φερομένου ἐπὶ τοῦ πῆλου τῶν διανεμόντων τὰ ἐκλογικὰ δελτία ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας του. Ἡρίθμει παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἐκλογέων τὰ χαμαὶ κείμενα καὶ καταπατηθέντα δελτία, τὰ φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ Γκαρούς καὶ τὸ ἰδικόν του. Τὰ τοῦ Γκαρούς ἦσαν πολυπληθέστερα.

Καὶ ἡ κυρία Ἐρβλαί ἐπίσης πρὶν μεταβῆ εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν μετὰ τῆς Ἕλλην Μόργαν συνέντευξιν, περιήλθεν εἰς τὰ μέρη ἐνθα ἐγένετο ἡ ψηφοφορία, εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, εἰς τὸ δημαρχεῖον. Ἐπλησίαζε τοὺς πάντας, ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς τῶν ἐκλογέων ὑστάτην τινὰ ὑπόσχεσιν. Τὴν ἐσπέραν, τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐσπέραν ἐμελλε νὰ θριαμβεύσῃ διὰ τοῦ Δυκά ἢ νὰ ἠττηθῆ παρὰ τοῦ Γκαρούς.

— Τὸ κάτω κάτω, εἶπεν εἰπὴ αὐτῇ πρὸ ὀλίγου ὁ γερουσιαστὴς Σαρβέ, συλλογίσθητε καλά, τί σὰς μέλει;

Πλὴν αὐτὴ εὔρε τοὺς λόγους τοῦ ἀξίου οἴκου. Ἦτο φοβερά, φοβερά, ἀξιοθρήνητος ἢ ταχύτης, μεθ' ἧς ἐγήρασεν ὁ Σαρβέ!

Τῆς ἐπισκοπήσεως περατωθείσης, ἡ κυρία Ἐρβλαί ἔφθασε τὴν προσδιορισμένην ὥραν, μὲ στρατιωτικὴν ἀκριβείαν εἰς τὴν μικρὰν οἰκίαν, ἐνθ' ἀνέμενε ἡ Ἕλλην Μόργαν ἐλθοῦσα ἐκ Παρισίων. Ἡ Ἀγγλὶς χωρὶς νὰ προβῆ εἰς ἐξηγήσεις, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι, χωρὶς νὰ χαιρετίσῃ, ἐξήγαγεν ἐκ μικροῦ δερματινοῦ σάκκου ἔγγραφο διπλωματικὸν ἐντὸς φακέλλου καὶ εἶπεν :

— Ἴδου!

Ἐδείξεν εἰς τὴν κυρίαν Ἐρβλαί τὸ ὄνομα τοῦ Φόρεστ Χίλλ μετὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ βοηθοῦ Χάρτλεϋ καὶ τοῦ ἱερέως Βῶρτον παρὰ τὴν τοῦ Ροβέρτου καὶ τὴν ἰδικὴν της.

— Ἵπογραφή ἀντι ὑπογραφῆς! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί. Ἴδου τί συνέταξε τῇ αἰτήσῃ μου ὁ κ. Τραπεζάρ. Ὁ συμβολαιογράφος τοῦ κ. δὲ Μομβρέν θὰ σὰς ἐγγχειρίσῃ ὅ,τι σὰς ἀνήκει. Οὔτε κἂν δὲν θὰ ἴδῃτε τὸν κόμητα.

— Τόσον τὸ καλλίτερον! εἶπεν ἡ Ἀγγλὶς.

Παρετήρει τὸν ἐνσημον ἐκείνον χάρτην, τὴν συμβολαιογραφικὴν ἐκείνην πρᾶξιν, ἣτις τὴν καθίστα ἐλευθέραν, ψυχρῶς δὲ καὶ αὐθαδέστατα ἠρώτησεν ἂν ἡ γαλλικὴ δικαιοσύνη καὶ τώρα θὰ διαμφισθῆται τὴν περιουσίαν της.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ἡ Ἐρρικέττα, ἐπληρώθητε!

Ἡ Ἕλλην ἔλαβε μεταξὺ τῶν ὠραίων λευκῶν δακτύλων της τὸ ἐν Φόρεστ Χίλλ συνταχθέν ἔγγραφο καὶ διασχίσασα αὐτὸ, ἄφησε νὰ καταπέσσωσιν ἐν πρὸς ἐν τὰ λεπτότατα τεμάχια, ἔπειτα εἶπεν :

— Ἴδου τί ἀπομένει ἐκ τοῦ ἔρωτος! Δὲν εἶνε μέγαλον πρᾶγμα!

Καὶ ἡ Παρισινὴ προσέθηκε :

— Δὲν ὀμιλῶ δὲ περὶ τῆς Κυπριανῆς! . . .

Εἶτα κύψασα συνήθροισεν ἐν πρὸς ἐν τὰ τεμάχια τοῦ σχισθέντος ἔγγραφου καὶ εἶπεν

— Ὁ κ. δὲ Μομβρέν θὰ εἶνε ἴσως περιέργως νὰ ἴδῃ αὐτὰ τὰ λείψανα.

Κατόπιν ἀποχαιρετίσασα αὐτήν :

— Καλὴν ἐπιτυχίαν! εἶπεν ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας.

Ἡ Ἀγγλὶς ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ οὔτε κἂν ἀπήντησεν.

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς κυρίας Ἐρβλαί ὁ Σαρβέ σιωπηλὸς καὶ σοβαρὸς ἀνέμενεν εἰδήσεις περὶ τῆς ἐκλογῆς· ἡ ἐσπέρα ἐπήρηστο ἐπιρριπτουσα γλυκεῖαν γαλήνην ἐπὶ τοῦ κήπου.

Ὁ ἥλιος ὄπισθεν τῶν πολυχρῶν ὑέλων ἐφαίνετο ὡς κηλὶς φωτός, τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα ἦτο ζοφερώτερον, τὸ δὲ κίτρινον καὶ τὸ ἀνοικτὸν κυανῶν ἔρριπτον μόνον τινὰς ἀκτῖνας θνησκούσης λάμψεως.

Πλησίον τοῦ γερουσιαστοῦ ἡ Ἐρρικέττα, ἐν ταραχῇ νευρικῇ, ἀνήσυχος, συλλογιζομένη ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἦδη ἡ ἐκλογὴ εἶχε λήξῃ καὶ ὅτι ἡ τύχη τοῦ Δυκά εἶχεν ὀρισθῆ, ἐπηγαινοῦργετο, οὐδὲ κἂν προσέχουσα εἰς ὄμιλον φιλομειδῆ, συνηθροισμένον πέραν, εἰς τὴν ἐσχατιάν τῆς δενδροστοιχίας, ὑπὸ τὰς καστανάς· ἴστατο ἐκεῖ εἰς πρεσβύτης ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ὀποίου ἐστηρίζετο μία νεᾶνις, ἐνθ' ἐμπροσθέν των δεικνύων πρὸς αὐτοὺς ξανθὸν κοράσιον, — εἰσέτι πάσχον, ὠχρὸν, ἀλλ' ἔχον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τὴν ἠδύτητα τῆς ἀναρρώσεως, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀναζωογονήσεως — νέος ἀνὴρ ἔλεγε :

— Δὲν εἶνε ἀληθές; Θ' ἀγαπᾶτε πολὺ τὴν μικρὰν μου Κυπριανὴν; Δὲν ἔχει ἄλλον ἐκτός

ἐμοῦ καὶ ἂν ἀπέλθω ἐκ τῆς Γαλλίας, δὲν θὰ ἔχῃ ἄλλον παρὰ ὑμᾶς! . . .

— Καὶ ὁ πατήρ σας, κύριε κόμη; ἀπάντη ὁ ταγματάρχης, ὅστις ἠσθάνετο εἰς τὸν βραχιονά του φρικῶν τὸ σῶμα τῆς Γιλβέρτης.

Ὁ Ροβέρτος δὲ Μομβρέν ὠρότατος, ὡσεὶ παρορμῶν τὸ θάρρος του, προσέθετε τότε μετὰ φωνῆς ὁπωσοῦν τρεμούσης:

— Ἄν ἠθέλετε ὅμως, ταγματάρχα, θὰ ὑπῆρχε τρόπος ὥστε ἡ Κυπριανὴ νὰ ἔχῃ ἐνταυτῷ πατέρα καὶ . . .

Προσέβλεψε τὴν Γιλβέρτην καταστᾶσαν ὠροτάτην.

— Καὶ μητέρα! προσέθηκεν.

Ὁ Βερδιὲ ἐνόησεν· ἡ ἰσχνή του χεὶρ ἀνεζήτησε τὴν μικρὰν χεὶρα τῆς Γιλβέρτης καὶ ἐσφιγγεν αὐτὴν νευρικῶς.

— Ἄ, κύριε κόμη, ἀπάντη ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἡμεῖς εἰμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι· πρέπει νὰ μᾶς ἀφήσετε ἐκεῖ ὅπου εἰμεθα!

— Ταγματάρχα μου, εἶπε τότε ὁ κόμης δὲ Μομβρέν διὰ φωνῆς εὐσταθοῦς, ἐπλήρωσα δι' ὅλης τῆς περιουσίας μου τὸ δικαίωμα ὅπως μείνω ἐλεύθερος καὶ ἡ ζωὴ μου τοῦ λοιποῦ ἀνήκει εἰς ἐμέ. Εὐαρεσασθε νὰ χορηγήσῃτε εἰς ἕνα παλαιὸν στρατιώτην σας, γενόμενον πτωχότερον ὑμῶν, τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ν' ἀποτελέσῃ μέρος τῆς ὑμετέρας οἰκογενείας; Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ζητήσω ὡς σύζυγόν μου καὶ ὡς μητέρα τῆς Κυπριανῆς τὴν δεσποινίδα Γιλβέρτην Βερδιὲ ἀνεψιὰν τῆς.

Ὁ ταγματάρχης ἔτρεμε σύσσωμος. Οἱ χαλαροὶ ὀφθαλμοὶ του ὑγρανθέντες ἀνεζήτησαν τὸ βλέμμα τῆς Γιλβέρτης. Ἡ Γιλβέρτη ψυχρὰ ὡς μάρμαρον δὲν ἀπάντη, πᾶσα ὅμως ἡ ψυχὴ τῆς συνεκεντροῦτο εἰς τοὺς ὠραίους μελαγχολικοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς.

Ἡ νεῖκνις ἀπέμενε ἀφωνος, ὁ δὲ στρατιωτικὸς δεικνύων αὐτὴν πρὸς τὸν Ροβέρτον ἐφαινότο λέγων:

— Βλέπετε; σὲ ἀγαπᾷ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐγὼ θὰ ἠρνούμην, ἀρνεῖται καὶ αὐτὴ.

Τότε μιὰ φωνὴ παιδίου, ἡ μικρὰ φωνὴ τῆς Κυπριανῆς ἠγέρθη ἐν τῇ σιγῇ τοῦ γαληνίου ἐκείνου λυκόφωτος, τοῦ περιβάλλοντος τὸν κῆπον, ἀφίνουσα δὲ τὸν πατέρα τῆς, μὲ βήματα μικρὰ κροτοῦντα ἐπὶ τῶν χαλικίων τοῦ ἐδάφους ἡ ξανθὴ παιδικὴ ἔδραμε πρὸς τὴν Γιλβέρτην καὶ σύρουσα αὐτὴν ἐκ τῆς ἐσθῆτος πρὸς τὸν Ροβέρτον:

— Ὁ μπαμπᾶς ἔχει δίκαιον, εἶπεν. . . Κάμε ὁ, τι σοῦ λέγει ὁ μπαμπᾶς. . . νὰ εἶσαι μαμμὰ μου! . . . Θὰ σὲ ἀγαπᾷ πολὺ, πολὺ! . . .

Καὶ χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν ἡ Γιλβέρτη, ἀφίνουσα ἐλεύθερα τὰ δάκρυά τῆς, ἄφησε τὴν χεὶρά τῆς νὰ καταπέσῃ ἐντὸς τῆς τρεμούσης χειρὸς τοῦ Ροβέρτου.

Ἀφνης κραυγαὶ πολλαὶ ἀντήχησαν εἰς τὸν κῆπον.

Μία ἄμαξα ἔφθασε καὶ ὁ Δυκᾶς κατήλθεν ἐξ αὐτῆς ἀκτινοβολῶν, ἐκ τῆς μακροτέρας δὲ ἀποστάσεως, ἐξ ἧς ἠδύνατο ν' ἀκουσθῇ:

— Εἰς τὸ Μελὲν 7,000 ψηφοφόροι! . . ὑπὲρ ἐμοῦ ἐψήφισαν 5,800 καὶ ὑπὲρ τοῦ Γκαρούς 1,200! . . Ἐξαισίου!

Ὁ Δυκᾶς ἀπέμασε τὸ μέτωπον! Οἶα συγκινήσεις! . . οἶα μάχη! . . οἶα ζάλη! . . ἦτο τὸ Αὐστερλίτζ! . . ναί, τὸ Αὐστερλίτζ!

— Χωρὶς τὸν θάνατον τοῦ Πίττ, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, ἀπεναντίας μὲ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Πίττ.

Καθ' ἕκαστον τέταρτον τῆς ὥρας νῦν αἱ εἰδήσεις ἔφθαναν εἰς τὴν ἑπαυλιν. Ὁ Φουρνερὲλ ἐκόμισε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας τοῦ Σαλλύ. Ὁ Γκαρούς εἶχεν ἠττηθῆ κατὰ κράτος· πάντες σχεδὸν ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ Δυκᾶ, ἐξαιρέσει ὀλίγων ἐργατῶν ἀπομεινάντων πιστῶν εἰς τὸν Βερδιὲ καὶ μετὰ τὴν παραίτησίν του.

— Πεισματάριδες ἄνθρωποι, ταγματάρχα μου! ἔλεγεν ὁ πρῶν λοχίας. Εἶνε τὸ τελευταῖον τετραγώνον τῆς φρουρᾶς!

Ὁ Γκενὼ ἀσθμαίνων, κατακόκκινος ἤρχετο ἐκ Βαρβιζῶν. Πανταχοῦ νίκη! Ὁ Δυκᾶς ἐμεγαλύνετο. Τώρα ἦτο ραδινός, ζωηρός, ὑπερήφανος. Ὁ συμβολαιογράφος Καπποῦ ἐψιθύριζεν αὐτῷ σιγᾶ:

— Ὅταν γίνετε ὑπουργός, νὰ κάμετε νὰ ψηφισθῇ ἡ κατὰ νομοὺς ψηφοφορία!

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ εἶχε πρὸ πολλοῦ παραγγεῖλει τὴν κατασκευὴν πυροτεχνήματος διὰ νὰ καῖ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἡκούοντο ἤδη μακρόθεν οἱ ἦχοι τοῦ μουσικοῦ θιάσου τοῦ Δαμμαρι ἐρχομένου νὰ ἐκτελέσῃ κῶμον πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἐπιτυχίας.

— Δώδεκα χιλιάδας πεντακοσίας ψήφους! ἐκραύγαζεν ὁ Γκενὼ. Καὶ ὁ Γκαρούς τέσσαρας χιλιάδας μόνον καὶ τρεῖς! Τί ἐπιτυχία!

— Ἐγὼ ἔλαβα 12,742 ψήφους! ἀπάντηα τότε ὁ Σαρβέ.

Ὁ δὲ Δυκᾶς ἔλεγε πρὸς αὐτόν.

— Περιμεινάτε, φίλτατε γερουσιαστά, μοῦ λείπουν ἀκόμη δύο δῆμοι!

— Λοιπόν, εἶπε τέλος ἡ κυρία Ἐρβλαὶ βλέπουσα τὸν Αἰμίλιον μετ' ἀκτινοβόλου ὑπερηφανείας, ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Σαρβέ ἐξησφαλίσθη! . . .

Ἐστράφη πρὸς τὸν Ροβέρτον, ὅστις εὐρίσκετο ἐκεῖ, ἐντὸς τῆς αἰθούσης μετὰ τῆς Γιλβέρτης καὶ τοῦ ταγματάρχου, εἶτα ἀφνης, ὡς νὰ ἐνεθυμειτό τι, ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς φάκελλον περιέχοντα τεμάχια σχισθέντος χάρτου καὶ τείνουσα αὐτὰ πρὸς τὸν κ. δὲ Μομβρέν:

— Ἀλήθεια, εἶπεν, ἐλησμόνου! Αὐτὰ εἶνε ἰδικά σας!

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Σαρβέ περιεργος ἠρώτα τί ἦσαν:

— Μείνετε ἡσυχος, κύριε γερουσιαστά, εἶπεν αὐτῇ, δὲν εἶνε ψηφοδέλτια!

Ἀκολουθῶς τείνουσα τὴν μίαν χεῖρα πρὸς τὸν Δυκᾶν καὶ τὴν ἄλλην πρὸς τὸν Ροβέρτον δὲ Μομβρέν:

— Οὐφ! εἶπεν. Ἐκαμα ἕνα βουλευτὴν· δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά. Ἐκαμα ἕνα γάμον δὲν εἶνε σπάνιον. Ἀλλὰ ἐξέκαμα καὶ ἐν συνοικέσιον· αὐτὸ εἶνε τὸ περίεργον! Δὲν ὑπῆγε χαμένη ἡ ἡμέρα μου. Ἄς ὑπάγωμεν νὰ ἰδῶμεν τὰ πυροτεχνήματα.

Τὸ κυριώτερον ἐξ αὐτῶν ὅπερ ἐχαιρετίσθη παρὰ τῆς μουσικῆς τοῦ Δαμμαρι καὶ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ πλήθους, ἐλευθέρως εἰσελθόντος εἰς τὸν κῆπον τῆς Μεγάλης Ἐκλεκτορίσσης, ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν, λάμψασαν ἐν τῇ φωτεινῇ εἰσέτι νυκτί: « Τῷ διαδόχῳ τοῦ κ. Σαρβέ ». Καὶ ὁ Αἰμίλιος ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀκούσῃ περίξ αὐτοῦ τὴν εὐφραίνουσαν τὴν καρδίαν του κραυγὴν:

— Ζήτω ὁ Δυκᾶς!

— Αὐτὸς εἶνε πράγματι ὁ ἀνὴρ, τὸν ὅποιον ἀνέμενε τὸ διαμέρισμα! εἶπεν ὁ κ. Καπποῦ.

— Πρέπει νὰ τὸν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ ἔργα του, ἀπάντησε ὁ Γκενὼ.

Καὶ ἐνῶ οἱ τελευταῖοι πύραυλοι ἀνήρχοντο ὡς διάττοντες ὑπεράνω τῶν ζοφερῶν ἤδη καταστασῶν συστάδων τῶν δένδρων, ὁ Βερδιὲ, ὁ ταγματάρχης Βερδιὲ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ θρόνος, ὅλη ἡ φαιδρότης, ὅλαι αἱ φωναί, ὅλος ὁ θρίαμβος δὲν ἤξιζον ἐν τῶν θαυρῶν τῆς χαρᾶς, ἅτινα ἔγχεεν ἡ Γιλβέρτη, ἧτις ἐγίνωσκεν ὅτι ἠγαπᾶτο καὶ ὅτι ἦτο εὐδαίμων.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Η ΣΠΑΘΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Κατ' αὐτὰς ἐπεδόθη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Πεζικοῦ εἰς τὸν διάδοχον Κωνσταντῖνον ἡ βαρύτιμος σπάθη ἧτις ἐδώρηθη αὐτῷ ἐκ μέρους τῆς ὀλομελείας τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Πεζικοῦ, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ ὡς λοχαγός. Ἡ σπάθη αὕτη ἐφιλοτεχνήθη ἐν Παρισίοις καὶ εἶνε λεπτότατα ἐξεργασμένη.

Ἡ λαβὴ ἐξ ἀργύρου ἐπιχρῶσου, σχηματίζεται ὑπὸ δύο κλάδων δάφνης καὶ δρυός, οἵτινες ἄρχονται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς λαβῆς καὶ ἐλικοειδῶς περὶ ἑαυτοὺς περιστραμμένοι χωρίζονται κατὰ τὸ μέσον εἰς πέντε κλάδους, ἐξ ὧν ὁ εἰς μὲν πληροῦ διὰ τῶν κλαδίων του τὸν μικρὸν (ἀριστερὸν) χειροφύλακα, οἱ τρεῖς ἄλλοι πληροῦσι τὸν μέγαν (δεξιὸν) χειροφύλακα, ὁ δὲ τελευταῖος εἶνε κοινός, πληρῶν τὰ κενὰ ἀμφοτέρων τῶν χειροφυλάκων. Ταῖνια ἐξ ἀργύρου ἐπιχρῶσου, ἐφ' ἧς διὰ βαθουκυάνου ἐγκαύστου εἶνε χαραγμένον τὸ λόγιον ΕΝ ΤΟΥΤῳ ΝΙΚΑ, στερεοῖ ἐπὶ τοῦ κλάδου τοῦ δεξιοῦ χειροφύλακος τὸ ἀρχικὸν γράμμα τοῦ ὀνό-

ματος τοῦ Διαδόχου Κ, κατεσκευασμένον ἐξ ἀργύρου καὶ κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας τομῆς rose καὶ τρεῖς θαυμασίους brillants. Οἱ δύο ἐξωτερικοὶ κλάδοι καταλήγουσιν εἰσερχόμενοι εἰς τὸ στόμα δελφίνος, σχηματίζοντες τὴν οὐρὰν τοῦ χειροφύλακος. Ἐπὶ τῆς οὐρᾶς ταύτης διακρίνεται τὸ ἔμβλημα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἐκ χρυσοῦ συμπαγοῦς. Τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ δελφίνος ἀποτελοῦσι πολύτιμοι λίθοι (grenats). Ἡ χειρολαβὴ κατεσκευάσθη ἐξ ἐλέφαντος καὶ φέρει σπειροειδῆ αὐλάκα, ὃν καλύπτει χρυσοῦν σύρμα. Ἡ λαβὴ ἀπολήγει εἰς δικέφαλον ἀέτον ἐξ ἐπιχρῶσου ἀργύρου, ἔχοντος τὰ ῥάμφη καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ λίθων ὁμοίων πρὸς τοὺς ἀποτελοῦντας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ δελφίνου. Τῶν κεφαλῶν τοῦ ἀέτου ἐπικαθίσταται τὸ ἐλληνικὸν στέμμα ἐκ χρυσοῦ σφυρηλάτου, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου σχηματίζεται κατακεκλιμένος σταυρός, ἐξ ἐνὸς σαπφείρου ἐν τῷ μέσῳ καὶ τεσσάρων brillants. Οἱ ὀκτὼ κλάδοι τοῦ στέμματος, ὡς καὶ τὰ ὀκτὼ τρίφυλλα ἄνθη, τὰ εἰς τὴν βάσιν εὐρισκόμενα εἶνε ἐστολισμένα, μὲ brillants. Τὸς ἀστερίσκους τοῦ στέμματος μεταξὺ τῶν ἀνθῶν τούτων ἀποτελοῦσι σάπφειροι, ὁ κύκλος δ' αὐτοῦ φέρει ἐναλλάξ brillants καὶ σαπφείρους τεθειμένους τοὺς μὲν κάτωθι τῶν ἀστερίσκων, τοὺς δὲ κάτωθι τῶν ἀνθῶν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στέμματος εἶνε κατεσκευασμένον ἐξ ἐρυθροῦ μίλτου.

Ἡ λεπίς τῆς σπάθης εἶνε δαμασκῆ, εὐθεῖα, μετ' αὐλάκων καὶ σκαλισμάτων ἐκ χυτοῦ χρυσοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς λεπίδος εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή:

Τῆ Α. Β. Υ. Τῳ ΔΙΑΔΟΧῳ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝῳ

ἀπὸ τοῦ ἐτέρου δὲ ἡ ἐπιγραφή:

Τῳ 1887ῳ ΕΤΕΙ ΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ

Ἡ θήκη εἶνε εὐθεῖα ἐξ ἀργύρου, μετὰ δύο ψελίων, ἐξ ὧν τὸ ἐν φέρει δύο κρίκους ἐξαρτήσεως, ἕνα κινητὸν καὶ ἕνα ἀκίνητον, τὸ δ' ἕτερον ἕνα ἀκίνητον μόνον. Οἱ κρίκοι οὗτοι εἶνε ἐπίχρυστοι. Τὸ πέδιλον τῆς σπάθης, ῥυθμοῦ ἐλληνικοῦ, εἶνε ἐπίχρυσον, κοσμεῖται δὲ δι' ἀναγεγλυμμένων κλάδων δάφνης καὶ δρυός.

Τὸ βάρος τῆς σπάθης εἶνε 2 χιλ. 087 γραμ., κλείεται δ' αὕτη ἐντὸς θήκης πολυτελοῦς, ἐπενδεδυμένης διὰ βελούδου, ἐφ' ἧς φέρεται γεγραμμένον διὰ χρυσοῦν γραμμῶν: « Τῆ Α. Β. Υ. Τῷ Διαδόχῳ Κωνσταντῖνῳ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πεζικοῦ ἐν ἔτει 1887ῳ » Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῆς θήκης βλέπει τις τὰ ἔμβληματα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καὶ τὸ μονόγραμμα τοῦ Διαδόχου ἐκ χρυσοῦ.

Ἡ ὅλη ἐργασία τῆς σπάθης ἐγένεε διὰ σμίλης.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΠΑΣΤΕΡ

Τῆ 1 Νοεμβρίου ἐτελέσθησαν ἐν Παρισίοις τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων διεξήχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς, τὴν ὁποίαν ἐκόσμουσαν αἱ προτομαὶ τῶν κυριωτέρων εὐεργετῶν τῶν συντελεσάντων πρὸς ἰδρυσιν τοῦ Ἰνστιτούτου, μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνεται ἡ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας.

Πολλοὶ λόγοι ἐξεφωνήθησαν. Ὁμίλησεν ὁ Βερτρὰν, ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἀναπληρῶν τὸν ναύαρχον Jurien de la Graviere, ἀσθενούντα. Μετ' αὐτὸν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Γρανσέ, καθηγητῆς ἐν τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ καὶ συνεργάτης τοῦ Παστέρ, ὅπως ἐκθέσῃ τὰ κατὰ τὴν νέαν μέθοδον, τὴν ἐφαρμογὴν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Καὶ τρίτος ὁ διευθυντῆς τῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς (Credit foncier) τῆς Γαλλίας ἐξέθηκε τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ καθιδρύματος.

Τελευταῖος ὁ Παστέρ ἐν ζωηρᾷ συγκινήσει ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τε τὴν ὁμήγυριν, καὶ πρὸς τοὺς πολυαριθμοὺς συνδρομητάς, εἰς τῶν ὁποίων τὴν γενναιοσύνην καὶ τὰς θυσίας χρεωστῆ τὴν ταχυτάτην ἀποπεράτωσιν τοῦ φερωνύμου Ἰνστιτούτου.

« Δὲν θέλω νὰ νομίσουν ὅτι τὰ χρήματά τὰ δοθέντα διὰ τὸ Ἰνστιτούτον ἐξωδεύθησαν πρὸς ἀνέγερσιν πολυτελοῦς μεγάρου πρὸς χρῆσιν μου. Κάμετέ μου ἐργαστήρια, ἐργαστήρια εὐρύχωρα, κατὰλληλα, ὑψηλά, νὰ δέχωνται ἀφθόνως ἀέρα καὶ ἥλιον ». Εἶπεν ὁ Παστέρ πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα τὸν ἐπιφορτισμένον τὸ σχέδιον τοῦ κτιρίου, καὶ πάντα ἐγένοντο κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ περιδόξου σοφοῦ.

Τὸ Ἰνστιτούτον σύγκειται κυρίως ἐκ δύο μεγάλων οἰκοδομημάτων, τῶν ὁποίων ἐκάτερον βλέπει πρὸς ἄλλην ὁδόν. Ἀμφότερα συνδέονται πρὸς ἄλληλα διὰ μεγάλης στοᾶς, ἥτις ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἴθουσα παραδόσεων. Τὸ ἐν ἐκ τῶν οἰκοδομημάτων κατεμερίσθη περίπου ὡς ἐξῆς: Ἐν τῷ ἰσογείῳ κεῖνται αἱ αἰθουσαι αἱ ὠρισμέναι πρὸς τὰς ἐπὶ τῆς λύσεως εἰδικῶς καὶ τὰς γενικὰς ἐργασίας. Ἐπὶ τοῦ πρώτου πατώματος κεῖνται τὰ ἐργαστήρια ἐν οἷς θὰ ἀναπτύσσεται ἡ διδασκαλία, διηρημένα εἰς δύο τμήματα: εἰς τὸ ἐν ὁ κ. Ρουθ θὰ διευθύνῃ τὰς σπουδὰς τῆς γενικῆς μικροβιολογίας (microbie generale), καὶ εἰς τὸ ἕτερον ὁ κ. Δυκλὼ τὰς σπουδὰς τῆς βιολογικῆς χημείας: τὸ δεύτερον πάτωμα κατέχουσι τὰ ἐργαστήρια, ἐν οἷς θὰ τελῶνται κυρίως πειράματα, διηρημένα εἰς δύο ὅμοια τμήματα. Αἱ καλούμεναι « αἰθουσαι τῆς λύσεως » αἱ πρὸς χρῆσιν τῶν ἐρχομένων ὅπως

ἐπικαλεσθῶσι τὴν βοήθειαν τοῦ Παστέρ περιλαμβάνουσιν αἰθούσας, ὠρισμένας πρὸς παντοίας χρήσεις: πρὸς διαμόνην, πρὸς ἐμβολιασμόν, πρὸς ἐπίδωσιν, κτλ. Ἐν ταύτῃ προπαρασκευάζεται ὁ ἰός, ἐν ἐκείνῃ τηροῦνται αἱ μυελοὶ τῶν ζώων. Ἡ τελευταία ἔχει διπλὰς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, καὶ θερμαίνεται δι' εἰδικῆς μεθόδου, καθ' ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ σταθερὰ θερμοκρασία ἐν αὐτῇ. Τὸ αὐτὸ οἰκοδόμημα περιλαμβάνει καὶ αἰθουσαν παραδόσεων συνεχομένην πρὸς ἐργαστήριον. Τὰ ἐργαστήρια διαδέχονται ἄλληλα: ὑπάρχει καὶ φωτογραφικὸν ἐργαστήριον καὶ ἐν aquarium. Εἰς τὰ διάφορα ἐργαστήρια τῶν τμημάτων τῆς γενικῆς μικροβιολογίας καὶ βιολογικῆς χημείας προσηρτήθησαν εὐρεταὶ αἰθουσαι ὅπως ἐν αὐταῖς ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ οἱ μαθηταί.

Οἱ ἄλλοδαποὶ ἐπιστήμονες δύναται νὰ μετέχουσι τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἰνστιτούτου, ἰδιαιτέρως ἐργαστηρίων παραχωρουμένων εἰς αὐτούς. Ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ κτιρίου ἐφρόντισε νὰ διευκολύνῃ παντοιοτρόπως τὰς ἐργασίας τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν μαθητῶν. Ἀτμομηχανὴ τεθειμένη ὑπογείως χρησιμεύει πρὸς θέρμανσιν τοῦ κτιρίου διὰ θερμάστρας ἐχούσης ὕψος 33 μέτρων.

Τὸ δεύτερον οἰκοδόμημα τὸ βλέπον πρὸς τὴν ὁδὸν Δυτῶ περιλαμβάνει κυρίως τὸ οἶκον τοῦ Παστέρ, διακεκοσμημένον μετὰ πολλῆς ἀπλότητος. Μόνον τὸ ἐστιατόριον κοσμεῖται ὑπὸ πολυτελοῦς θερμάστρας ἐκ γλυπτοῦ ξύλου. Ἐπὶ τῆς προσόψεως αὐτοῦ ἐτέθη ὀρειχάλκινος ἀνδριάς, ἀπεικόνισμα τοῦ ἡρώϊκου βοσκοῦ Ζυσιλ, ὅστις συνεκρότησε σφοδρὰν πύλιν πρὸς λυσσῶντα λύκον, διὰ νὰ σώσῃ δύο μικρὰ παιδιά, καθ' ὧν εἶχεν ὀρμήσει τὸ θηρίον. Ὁ βοσκὸς Ζυσιλ εἶνε ὁ πρῶτος τὸν ὁποῖον ἐμβολίασεν ὁ Παστέρ.

Ἐκ τοῦ ὠραίου λόγου, ὃν ἐξεφώνησεν ὁ Παστέρ κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἰνστιτούτου, παραθέτομεν ὧδε τὸν ἐπιλογόν:

« Ἡ ἐπιστήμη δὲν ἔχει πατρίδα: ἀλλ' ὁ ἐπιστήμων δὲν εἶνε ἄπατρις, καὶ εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς ἰδίας πατρίδος δέον νὰ ἀποβλέπῃ τὸ ἔργον του, τὸ παγκοσμίαν ἐπίδρασιν ἀσκοῦν.

» Ἐπιτρέψατέ μοι, κύριε πρόεδρε, νὰ καταλήξω τὸν λόγον διὰ φιλοσοφικῆς σκέψεως, τὴν ὁποίαν ἐξεγείρει ἐν ἐμοὶ ἡ παρουσία σας ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τῆς ἐργασίας. Δύο ἀντίθετοι νόμοι σήμερον παλαίουσαν ἐναντίον ἀλλήλων: ὁ νόμος τοῦ αἵματος καὶ τοῦ θανάτου, ἐφευρίσκων καθ' ἐκάστην νέας πολεμικὰς μεθόδους, ἀναγκάζων τοὺς λαοὺς νὰ ἰστανται ἀείποτε ἀντιμέτωποι ὅπως ὀρμηθῶσιν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ ὁ νόμος τῆς εἰρήνης, τῆς ἐργασίας, τῆς σωτηρίας, ὄνειροπολῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν περιστοιχούντων αὐτὰ δεινῶν.

» Ὁ πρῶτος νόμος σκοπὸν ἔχει τὰς βιαίας κα-

τακτῆσεις, ὁ δεύτερος τὴν ἀνακούφισιν τῆς ἀνθρωπότητος. Οὗτος θεωρεῖ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου πολυτιμωτέραν μυρίων νικῶν: ἐκεῖνος θυσιάζει ἑκατομύρια ὑπάρξεων ὑπὲρ τῆς φιλοδοξίας ἐνός. Ὁ νόμος, οὕτως εἰμεθα τὰ ὄργανα, ζητεῖ, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σφαγῆς ἀκόμη, τὴν θεραπείαν τῶν αἱματηρῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα προξενεῖ ὁ νόμος τοῦ πολέμου. Οἱ ἐπίδωμοι οἱ ὀφειλόμενοι εἰς τὴν ἡμετέραν ἀντισηπτικὴν μέθοδον προφυλάττουσι τὴν ζωὴν χιλιάδων στρατιωτῶν.

» Ποῖος ἐκ τῶν δύο νόμων θὰ ὑπερισχύσῃ; Μόνος ὁ θεὸς γνωρίζει. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἡ γαλλικὴ ἐπιστήμη ὑπακούουσα εἰς τὸν εὐεργετικὸν τοῦτον νόμον, ἀγωνίζεται πρὸς εὐρυσιν τῶν ὀρίων τῆς ζωῆς.

Η ΕΥΡΩΣΤΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Mens sana in corpore sano. Τὸ παλαιόφατον ἀπόφθεγμα ἐκθάπτεται τῆς λήθης. Ἡ παραμεληθεῖσα διάπλασις τοῦ σώματος ἤρχισε νὰ γίνεται ἀντικείμενον δημοσίας μερίμνης. Ἐν Γαλλίᾳ, κατόπιν ζωηρᾶς ὠθήσεως τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ τύπος, ὁ ἐν παντὶ ὠφελίμῳ πρωτοστατῶν, συνέστη ὁ «Σύνδεσμος τῆς σωματικῆς διαπλάσεως», οὗ μετέχουσι πᾶν ὅ,τι ἐπιφανῆς κέκτηται ἡ Γαλλία, δύναται δὲ νὰ ἐγγραφῇ μέλος καὶ πᾶς οἰσοδῆποτε Γάλλος, καταβάλλων ἐτησίως μικρὸν τι τίμημα.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ἀπεστάλησαν ἐκ μέρους τῶν ἐξοχότητων τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καλλιτεχνίας πρὸς τὴν γραμματεῖαν τοῦ συνδέσμου, καταλέγονται ἐν γράμματι τοῦ Αἰμιλίου Ζολᾶ καὶ ἕτερον τοῦ Ἀμβροσίου Θωμᾶ, τοῦ διασήμου μελοποιῦ.

« Ζητεῖτε, γράφει ὁ Ζολᾶ, τὴν γνώμην μου περὶ τῆς σωματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Πρὸ εἰκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἔγραψον: «Τὸ σῶμα, ὅπως κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀκράτου θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, παρημελήθη ἐντελῶς παρ' ἡμῖν: δὲν ἐξυψοῦται πλέον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ τὰ νεῦρα, ὁ ἐγκέφαλος ἡ σὰρξ αἰμάσσει ἐκ τῶν ἐπανελημμένων καὶ μυχιῶν κλονισμῶν, με τοὺς ὁποίους τὸ πνεῦμα συνταράσσει ὀλόκληρον τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμὸν. Εἶνε βέβαιον ὅτι νοσοῦμεν καὶ νοσοῦμεν τὴν ἀσθένειαν τῆς προόδου. Ὁ ἐγκέφαλος ὑπερτροφεῖ, τὰ νεῦρα ἀναπτύσσονται, ἐπὶ ζημίᾳ τῶν μυῶνων, αὐτοὶ δ' ἐξασθενούντες ἀδυνατοῦσι πλέον νὰ συγκρατήσωσι τὴν ἀνθρωπίνην μηχανήν. Ἡ μεταξὺ ὕλη: καὶ πνεύματος ἰσορροπία κατεστράφη. Ἡ νίκη δὲ αὕτη τῶν νεύρων κατὰ τοῦ σώματος ἐμόρφωσε τὰ ἦθη, τὴν φιλολογίαν, ὀλόκληρον τὴν ἐποχὴν μας, ὁποῖα εἶνε. Καίριος εἶνε νὰ μεριμνήσωμεν πλέον καὶ περὶ τοῦ ἀτυχοῦς σώματος, ἂν εἶνε πλέον καιρὸς». Σήμερον τὸ νόσημα

ἐδεινώθη, οἶκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι συμπράττω μεθ' ὑμῶν εἰς πᾶσαν προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκετε».

Ὁ μελοποιὸς Θωμᾶς, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ διευθυντῆς τοῦ Ὁδείου, γράφει: « Πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπὲρ τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ μεγαλείου τῆς ἡμετέρας πατρίδος κατανοοῦσι τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπεκτάσεως τῆς σωματικῆς αὐτῆς ἀναπλάσεως. Τὸ ἀρχαῖον λατινικὸν ῥητὸν θαυμασίως καθορίζει καὶ συνοφίζει τὸ ζήτημα. Mens sana in corpore sano. Πλανᾶται ὅστις φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ θυσιάσῃ τὸ ἐν ὑπὲρ τοῦ ἄλλου. Ὅπως ἡ ἀποκλειστικὴ ὑπὲρ τῆς σωματικῆς δυνάμεως μερίμνα θὰ διεκῦβεν τὴν ὑψηλὴν θέσιν ἣν λαὸς τις κατέχει ἐν τῷ κόσμῳ, οὕτω καὶ ἡ ἀπόλυτος ὑπεροχὴ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης παρ' αὐτῷ δύναται νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὰ μέσα, ὅπως διατηρῇ ταύτην τὴν ὑπεροχὴν. Ἀληθῆ φρόνησιν μαρτυρεῖ ἡ συνταύτισις τῶν διεστώτων τούτων στοιχείων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν ἐναρμονίᾳ ἰσορροπίας. Διὰ τοῦτο τὸν «Σύνδεσμον τῆς σωματικῆς διαπλάσεως», θεωρῶ ἔργον ὑγιῶς φιλοσοφίας καὶ ἐνθέρμου πατριωτισμοῦ».

— * —

Η ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥΜΕΝΗ

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία διαθέτει πολλὰ βραβεῖα, ἀτινα ἐτησίως ἀπονέμει εἰς τὰ ἄριστα τῶν ὑποβληθέντων αὐτῇ φιλολογικῶν ἔργων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἐστεφάνωσε καὶ τὴν βασιλίσαν τῆς Ρουμανίας, βραβεύσασα διὰ χρυσοῦ μεταλλίου τὸ ὄρατον αὐτῆς βιβλίον « Σκέψεις Βασιλίσσης », ἐξ οὗ πολλὰ ἠθολόγησεν ἡ Ἐστία. Ὁ ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς ἀκαδημίας Δουσέ, ἐξαγγέλλων δημοσίᾳ τὴν ἀκαδημαϊκὴν κρίσιν περὶ τοῦ βιβλίου τούτου, διαγωνισθέντος χάριν τοῦ βραβείου Botta, ὅπερ ἀπονέμεται ἀποκλειστικῶς εἰς ἔργα συγγραφέντα ὑπὸ γυναικῶν, εἶπε: « Ἐν τῶν ὑποβληθέντων ἔργων εἶνε ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας. Φέρον τίτλον « Σκέψεις Βασιλίσσης » ἤλθε πρὸς ἡμᾶς ἀθροῦθως, ὡς πάντα τὰ λοιπὰ, με χάριεν ἀλλὰ μετριόφρον ὄνομα, ζητοῦν νὰ ἀποκρύψῃ ἀπ' ἡμῶν τὴν ἀληθῆ καταγωγὴν του, με τὸ ὄνομα: Κάρμεν Σὺλβα! Τὸ ψευδώνυμον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶνε τόσον διάσημον ἐν Παρισίοις, ὅσον καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ, εἰς οὐδένα ἐξ ἡμῶν ἦτο ἄγνωστον. Αἱ σκέψεις αὗς περιεῖχεν ἦσαν ἀληθεῖς Σκέψεις Βασιλίσσης, βασιλίσσης μουσοτραφοῦς, φιλοσόφου καὶ ποιητρίδος ἐνταύτῳ: πρὸ παντός ὅμως γυναικός, ἥτις νομίζει τις ὅτι χαρακτηρίζει ἑαυτὴν, ὅταν γράφῃ: « Ἰπάρχουσι γυναῖκες ἐξῆχος ἀγαθαί: ἐγγίσατέ τας

καὶ θὰ ἴδῃτε ὅτι πρὸς στιγμὴν ἀνορθοῦσι τὰ πτερά των ὡς οἱ κύκνοι, ἀλλὰ κατόπιν στρέφουσι σιωπηλῶς καὶ καταφεύγουσιν ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων». Ἀλλὰ σὺ Μεγαλειοτάτη μὴ στραφῆς, οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐγγίσῃ τὰ λευκὰ πτερά σου. Ὅ, τι ἔγραψες μετὰ τόσης χάριτος καὶ αἰμύλης λεπτότητος ἔτυχε παρὰ τῆ ἀκαδημίας τῆς ὑποδοχῆς, ἣν δὲν εἰζήτηε ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἦτο ἀξία ἡ συγγραφεὺς, διὰ τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων καὶ τὴν γλαφυρότητα τοῦ ὕφους, συνδυάζοντος πρὸς τὴν σπανίαν στιλπνότητα ὅπως γαλλικὴν κομψοπρέπειαν. Ἡ ἀκαδημία ἀπονέμει εἰς τὰς Σκέψεις Βασιλίσσης τιμητικὸν μετᾶλλιον, μέγα χρυσοῦν μετᾶλλιον. Δὲν ὑπάρχουσι πλέον βασίλισσαι ἐν Γαλλίᾳ· ἀλλ' αἱ γυναῖκες βασιλεύουσι πάντοτε παρ' ἡμῖν, βασιλεύουσι δ' ὑπὸ διπλῆν ιδιότητα, ὅταν μετὰ τῶν πλεονεκτημάτων, δι' ὧν ἐκ φύσεως θέλγουσι, συνδυάζουσι καὶ τὴν φιλολογηγὴν ἀρετὴν ».

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Εἶνε μέγα δυστύχημα νὰ μὴ ἀγαπᾶται τις, ὅταν ἀγαπᾷ· ἀλλ' εἶνε μεγαλύτερον ν' ἀγαπᾶται, ὅταν δὲν ἀγαπᾷ.

Ὅσον καὶ ἂν εἶνε τις αὐστηρὸς, ἐν τῷ ἔρωτι συγχωρεῖ πλείονα σφάλματα ἢ ἐν τῇ φιλίᾳ.

Αἱ γυναῖκες εἶνε σταθερώτεραι εἰς τὸ μῖσος ἢ εἰς τὴν ἀγάπην.

Τὸ πνεῦμα χρησιμεύει εἰς τὴν γυναῖκα μόνον ὅπως καλύπτει τὰς ἀδυναμίας τῆς καρδίας.

Ὁ ἔρωσ γεννᾶται ἀπὸ τὸ τίποτε καὶ ἀποθνήσκει διὰ τὸ τίποτε.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Δύο χιλιάδες φράγκων διὰ δύο σελίδας στίχων.

Ὅτε ὁ Λαμαρτίνος μετὰ τὴν Φεβρουριανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἦτο ὀφειλέτης δύο χιλιάδων φράγκων εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν τῶν δύο κόσμων. Ὁ Βυλόζ, ὁ ἐκδότης τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ἐπισκέφθη αὐτὸν ἡμέραν τινα ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς φιλικώτατα. Ἦτοιμάζετο δὲ ν' ἀπέλθῃ μετ' ὀλίγον, ἀλλ' ὁ Λαμαρτίνος ἐκράτησεν αὐτόν:

— Ἀλήθεια, σὰς χρεωστῶ δύο χιλιάδας φράγκα.

Καὶ ἀνοίξας τὸ συρτάριον τῆς τραπέζης ἔλαβε δύο χιλιοφράγκα χαρτονομίσματα, ἅτινα ἔτεινεν εἰς τὸν Βυλόζ.

— Μάλιστα, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος, μοῦ χρεωστεῖτε δύο χιλιάδες φράγκα, ἀλλ' ἂν θέλετε νὰ καθαρῖσθ ὁ λογαριασμός μας πρέπει νὰ ἐνθυμηθῆτε ὅτι καὶ ἐγὼ κάτι σὰς ὀφείλω.

— Τι; ἐρωτᾷ ὁ ποιητής.

— Λησμονεῖτε τὴν *Μασσαλιώτιδα τῆς εἰρήνης*;

— Μπα, δύο σελίδες στίχων! δὲν ἀξίζουν καὶ τὸν κόπον.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε ὑπουργέ, ἀπαντᾷ ἀξιοπρεπῶς ὁ Βυλόζ, στίχοι Λαμαρτίνου πληροῦνται πάντοτε καὶ ἡ Ἐπιθεώρησις ἐννοεῖ νὰ πληρῶσθ δι' αὐτούς ὅ, τι σεῖς ὀρίσετε.

— Ἄς εἶνε λοιπόν, ἀλλὰ πιστεύσατέ με ὅτι τὸ κάμνω μόνον ἐπειδὴ τὸ θέλετε σεῖς.

Καὶ ὁ ποιητής ἔθεσε πάλιν τὰ δύο τραπεζικὰ γραμμάτια εἰς τὸ συρτάριον καὶ ἐκλείδωσεν αὐτό.

Δύο χιλιάδες φράγκων διὰ δύο σελίδας στίχων!

Τὰ κέρδη τῆς περιφήμου χαρτοπαικτικῆς λέσχης τοῦ Μόντε Κάρλο βαίνουσιν ἐλαττούμενα. Οὕτω κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνῆλθον εἰς 250 000 λίρας στερλίνας, ὑπολειφθέντα κατὰ 50 000 τῶν τοῦ 1886, ἐνῶ πρό τιων ἐτῶν ἀνήρχοντο καὶ μέχρις ἡμίσεως ἑκατομμυρίου. Ἀπόδειξις ὅτι ὁ κόσμος χαρτοπαικτεῖ νῦν ὀλιγώτερον. Σημειωτέον πρὸς τούτους ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένοντο ἐκεῖ ἕνεκεν ἀπωλείας ἐν τῷ χαρτοπαιγίῳ 25 αὐτοκτονίαι.

Γεγονὸς τιμῶν τὴν ἀγγλικὴν κοινωσίαν.

Πρό τινος ἑφημερίδος τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσεν τὴν ἐξῆς γνωστοποίησιν :

«Εἰμαι ἡλικίας ἐξ ἐτῶν καὶ πολὺ φρόνιμη, ἀλλὰ οἱ γυνεῖς μέγιστον ἀγαπᾶν καὶ δὲν μοῦ δίδουσι νὰ φάγω. Δὲν ἔμπορῶ νὰ ὑποφέρω καὶ παρακαλῶ τοὺς εὐσπλαγχνικοὺς ἀνθρώπους νὰ μὲ υἱοθετήσουν ».

Τὴν γνωστοποίησιν συνᾶδουε σημειώσις τῆς συντάξεως ἀναφέρουσα ὅτι μικρὸν κοράσιον βράκηνδουτον ἦλθεν εἰς τὸ γραφεῖον καὶ ἔφερε τὰς ἀνωτέρω γραμμάδας γεγραμμένας ἰδιοχείρως, παρεκάλει δὲ μετὰ δακρύων νὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ φύλλῳ.

Τὴν ἐπομένῃν ἑπτακόσμαι αἰτήσεις υἱοθεσίας ἀπηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἑφημερίδα ! !

Μεταξὺ Κυρίας μὴ διακρινομένης ἐπὶ καλλονῇ καὶ Κυρίου διακρινομένου ἐπὶ λεπτότητι πνεύματος.

Ἡ Κυρία : Προχθὲς μοῦ ἔλεγε κάποιος πῶς ὕστερα ἀπὸ τὸ ταξίδι μου ἀσχῆμισα· εἰσεῖς τί φρονεῖτε ;

Ὁ Κύριος : Ἄ μπα ! Ἐγὼ φρονῶ πῶς μόνον νὰ ἐμμορφηθῆτε ἡμπορούσατε.

Καὶ ἡ Κυρία μειδιᾷ γοητευθεῖσα διὰ τὸ φιλοφρόνημα !